

ΑΣΤΡΑΠΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΑΔΑΜΑΝΤΙΔΗΣ

Συνδρομή ἑτησίᾳ
ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἑλλάδος . . . δρ. 8
Ἐξωτερ. . . φρ. 8

Ὁ πληρώνων συνδρομητῆς ὀφείλει νὰ ἀπαιτῇ
ἔντυπον ἀπόδειξιν πληρωμῆς τῆς Διευθύνσεως.

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΑΣΤΡΑΠΗΣ

—δδ. Βορέου 13.—

Ἔτος Δ'.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 1 Μαρτίου 1897.

Ἄριθ. 5.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ πρόβρασις τοῦ μέλλοντος. — Πᾶς ἰάθην ἐκ τῆς φθίσεως. — Ὁ παιδικὸς στρατὸς ἐν Ἀμερικῇ. — Ἡ ἱστορία τοῦ ὑποναμίσου. — Περὶ τοῦ θερμομέτρου. — Ἡ ἐπιρροή τῆς σχολῆς καὶ τοῦ τύπου ἐπὶ τῆς νεαρᾶς γενεᾶς. — Περὶ ἀερτισμοῦ. — Οἱ τῆς Σιβηρίας αἰχμάλωτοι (συνέχεια). — Περὶ γάμου (συνέχεια καὶ τέλος). — Ἡ φυσιολογικὴ σημασία τῶν δακτύλων. — Μαργαρίται.

Ἡ ΠΡΟΒΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ

ΥΠΟ ΚΑΜΙΛΛΟΥ ΦΛΑΜΑΡΙΩΝΟΣ

Πρὸ 31 ἔτους, ἤτοι τῷ 1865 ἐξέδωκα μίαν πραγματείαν τὴν ὁποίαν ἤδη πάντες ἐλησμόνησαν καὶ ἣτις τὴν σήμερον ἀποτελεῖ βιβλιογραφικὸν σπάνιον ἀντικείμενον. Ἀυτὴ ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴν «περὶ τῶν ἀγνώστων ἡμῖν δυνάμεων τῆς φύσεως». Ἐν αὐτῇ ἐπραγματευόμην περὶ τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, ἡ σπουδὴ τῶν ὁποίων μετὰ ταῦτα ἤρχισε νὰ ποιῇ ταχείας ἐπιτυχίας ἐν τῷ κόσμῳ. Ἀπὸ πολλοῦ χρόνου τὰ ζητήματα ταῦτα δὲν ἔπαυον ἐπασχολοῦντα με κατὰ τὰς σπανίας ἐλευθέρας στιγμὰς αἰτίνες μὲ ἀπέμενον ἐκ τῶν σπουδαίων καὶ θελητικῶν ἐνασχολήσεων περὶ τὴν ἀστρονομίαν. Ὅφειλω νὰ ἐμολογήσω ὅτι μετὰ τὴν ἀστρονομίαν ἴσως δὲν θὰ εὑρεθῇ ἐν τῷ κόσμῳ ἕτερον μᾶλλον ἐνδιαφέρον καὶ σπουδαιότερον τοῦ πολυσυνθέτου τούτου ζητήματος περὶ τῶν ψυχικῶν δυνάμεων, διότι τοῦτο ἀναφέρεται εἰς ἕκαστον ἡμῶν ἐκ τοῦ σύνεγγυς. Τῇ ἀληθείᾳ, εἶναι δυνατὸν, ὥστε τὸ ἀγνώστον, τὸ μυστηριώδες νὰ μὴ προσελκύ-

σῇ τὴν προσοχὴν τῶν περιέργων; Τίς ἐκ τῶν θνητῶν δὲν ἐκληρονόμησεν ἐκ τῆς προμήτορος Ἑῤας τὴν μικρὰν ἄλλειψιν — τὴν περιέργειαν, εἰς τὴν ὁποίαν ὅμως ἡ ἀνθρωπότης ὀφείλει μπάσαν τὴν πρόδόν τῆς;

Σήμερον λοιπὸν προτίθεμαι νὰ ποιήσω μικρὰν ἐκδρομὴν εἰς τὴν χώραν τοῦ ἀγνώστου, ἤτοι εἰς τὴν χώραν τῆς προοράσεως τοῦ μέλλοντος καὶ προσκαλῶ ὅπως με ἀκολουθήσωσι, ἐκείνοι τῶν ἀκροατῶν, οἵτινες συμμερίζονται τὴν πεποίθησίν μου περὶ τοῦ ὅτι «ἡμεῖς κατὰ πολὺ ἀπέχομεν τοῦ γινώσκειν ἅπαντα. Ἐξ ἀρχῆς θὰ διηγηθῶ τὸ ἐπόμενον:

Εἶχον ποτὲ λίαν στενάς σχέσεις πρὸς ἕνα ἐξιστάσαστον ἐπιστήμονα, σοφώτατον μαθηματικόν, τὸν πρῶτον διευθυντὴν τοῦ ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων ἀπὸ τοῦ 1869—1872, τὸν Κάρολον Δελινέ. Προεῖπον εἰς αὐτὸν ὅτι θὰ πνιγῇ τοιαύτη ἐπίσης τύχη εἶχε καταλάβει ἐνωρίτερον τὸν πατέρα αὐτοῦ. Ὁ Κάρολος Δελινέ οὐ μόνον οὐδέποτε ἐπεχειρεῖ θαλάσσια ταξείδια, ἀλλὰ καὶ ἀπέφευγε πάσας τὰς συνηθεστάτας ἐκδρομὰς ἐν τῇ θαλάσῳ διὰ λέμβων.

Κατὰ μίαν λαμπρὰν ἡμέραν τοῦ Αὐγούστου 1872 ἔτους, ὁ γυναικάδελφος αὐτοῦ, Μιλιά, γενικὸς ἐξελεγκτὴς τῶν ταχυδρομείων, προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἀπέλθωσιν εἰς Σερβούργην ἢ συνοδίᾳ δύο ναυτῶν πρὸς ἐπιθεώρησιν τῆς προκυμαίας. Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν ἐκ ταύτης τῆς ἐκδρομῆς, ἣτις ἐν γένει λίαν πολὺ ἐπέτυχεν, ἔπνευσεν ἰσχυρὸς ἄνεμος, ἡ λέμβος μετὰ τῶν τεσσάρων ἐπιβατῶν ἀνετράπη καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐσώθη.

Τὸ περιστατικὸν τοῦτο, ἂς εἰπῶμεν, ὅτι εἶναι ἀπλῆ σύμπτωσις. Οἰκοθεν ἐννοεῖται, ὅτι ἐν τοιοῦτου εἶδους γεγονόσι δὲν ἔχει ἀκόμη μεγάλην σημασίαν ἐξ ἀπόψεως τοῦ περὶ τῆς προορά-

σεως του μέλλοντος ζητήματος. Ὁ ἄνθρωπος φοβείται τὸ ὕδωρ καὶ πνίγεται. Ὁ ἄνθρωπος πολὺ φοβείται ἐκ τῆς δόξης λυσσῶντος κυνός — καὶ ἰδοὺ δάκνεται ὑπὸ τοιοῦτου κυνός — οὗτος ἀποφεύγει τὰ ταξείδια — καὶ ἰδοὺ πίπτει θύμα κατὰ τινὰ σιδηροδρομικὴν καταστροφὴν. Ἐν τῷ βίῳ πολλάκις παρατηροῦνται τοιαῦτα συμπτώσεις, ἀλλ' αὐταὶ οὐδὲν εἰσέτι ἀποδεικνύουσιν.

Τῇ ἀληθείᾳ, οὕτως ἔπρεπε νὰ συμπεραίνωμεν, ἂν τὰ τοιαῦτα παραδείγματα ἦσαν μοναδικά. Ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ταῦτα εἶναι περισσότερα καὶ μᾶλλον ὠρισμένα ἢ ὅσον ὑποθέτει τις. Ἰδοὺ καὶ ἄλλο γεγονός, τὸ ὁποῖον διηγείται ἡ κυρία Λεκόντ δε-Λιλ, συγγενῆς τοῦ ὁμωνύμου ποιητοῦ.

Ὁ κ. X. (ἐν γένει δὲν θέλω πολὺ τὰ ἀνώμαλα παραδείγματα, ἀλλ' ἐν ταύτῃ τῇ περιπτώσει ὀφείλω νὰ διηγηθῶ τὸ γεγονός καθὼς μοι ἀνεκοινώθη) ἐπεσκέφη ποτὲ μίαν γυναῖκα, προλέγουσαν τὸ μέλλον. Αὕτῃ στρώσασα τὰ χαρτοπαίγνια προεῖπεν εἰς αὐτὸν θάνατον ἐκ τῆς δόξης ὑπὸ ἰσοβόλου ὄφους. Οὗτος ὁ κ. X. ὑπάλληλος ἐν τῇ διαχειριστικῇ ἐξουσίᾳ τῆς Γαλλίας, ἐπιμόνως ἠρνεῖτο νὰ δεχθῇ τὴν προτεινομένην αὐτῷ θέσιν ἐν Μαρτινικῇ (ἀποικία τῆς Γαλλίας) ἕνεκα τῶν πολλῶν ἰσοβόλων ὀφειλῶν αἰτινες ἔζων ἐκεῖ. Ὁ Γ. Β., διοικητὴς τῆς Γουαδελούπης, ἐπὶ τέλος κατέπεισεν αὐτὸν νὰ δεχθῇ μίαν καλὴν θέσιν ἐν ταύτῃ τῇ ἀποικίᾳ ἔνθα δὲν ὑπῆρχον ἰσοβόλοι ὀφεις. Ὁ κ. X. μετὰ πολυετῆ ὑπηρεσίαν ἐν Γουαδελούπῃ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν Γαλλίαν. Τὸ ἀτμόπλοιο, κατὰ τὸ σύνηθες ἠγχυροβόλησε πρὸ τῆς Μαρτινικῆς χάριν τῶν ἐμπορευμάτων, ἀλλ' ὁ X. ἀπέφυγεν ἐκ φόβου νὰ ἐξέλθῃ πρὸς περίπατον ἀπὸ τὴν νῆσον. Γυναῖκες τῶν Νέγρων ἦλθον εἰς τὸ ἀτμόπλοιο πρὸς πώλησιν ὀπωρῶν. Ὁ ἐπιβάτης κατατρυχόμενος ὑπὸ τῆς δόξης, ἔλαβε διὰ τῆς ἰδίας χειρὸς ἐκ τοῦ κοφίνου τῆς γυναίκος ἐν πορτοκάλιον, ἀλλ' ἐξαίφνης ἐν ἀπελπισίᾳ ἀνέκραξε — δηχθεὶς ὑπὸ ὄφους ὅστις ἦν κεκρυμμένος μετὰ τῶν φύλλων τοῦ κοφίνου. Μετὰ τινὰ ὥρας οὗτος ἐξέπνευσε. Τὸ περιστατικὸν τοῦτο πρὸ τινος χρόνου ἐδημοσιεύθη ἐν τοῖς Annales des sciences psychologiques. Ἰδοὺ δὲ τῶρα ἐν ἐτι περιεργότερον περιστατικὸν ἐκ τῆς προοράσεως τοῦ μέλλοντος.

Μίαν ἡμέραν τοῦ Ὀκτωβρίου 1883 ἔτους, ἡ λέδη Α. ἐνδιατρίβουσα ἐν τῇ δόξῃ Bel-Respiro τῶν Παρισίων παρετήρησεν ὅτι τῇ ἐκλάπῃσαν 3500 φράγκα. Αὕτῃ εἰδοποίησε τὸν ἀστυνομικὸν ὑπάλληλον, ὅστις ἐποίησε πολλὰς ἐρεῦνας ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἀνέκρινε τοὺς ὑπηρέτας καὶ οὐδὲν ἀνεκάλυψεν. Ἡ λέδη Α. ἀριθμήσασα τοὺς ὑπηρέτας τῆς, παρεκάλεσε τὸν ἀστυνόμον νὰ μὴ βί-

ψῃ ὑπόνοιαν ἐπὶ τοῦ δευτέρου ὑπηρετίου, λίαν πανούργου καὶ εὐφυοῦς νεανίου, τὸν ὁποῖον ἐκάλουν «μικρὸν» οὐχὶ διὰ τὸ ἀνάστημά του τὸ ὁποῖον ἦτο ὑψηλόν, ἀλλ' εἰς ἐνδειξιν τῆς εὐνοίας τὴν ὁποίαν οὗτος εἶχεν ἀποκτήσει ἐκ τῶν οἰκιακῶν ἕνεκα τῆς προθύμου καὶ ἀμέμπτου διαγωγῆς του.

Ἐν τῷ μετὰξὺ αἱ φίλοι τῆς Λέδης Α. ἔμαθον ὅτι παρθένος τις Γιὰ ἐμάντευεν ἐπιτυχέστατα παρατρίβουσα τὴν ὑποστάθμην τοῦ καφέ. Ὁ δ' Ἰαροῖ ἐκ περιεργείας ἐπεσκέφη ταύτην τὴν μάντιν ἣτις ἐξέπληξεν αὐτὸν διὰ τῆς λεπτομεροῦς περιγραφῆς ἐκάστου δωματίου τῆς οἰκίας τῆς λέδης Α. καὶ τῆς ἀπαριθμήσεως πάντων τῶν ὑπηρετῶν αὐτῆς. Ἐπὶ τέλους αὕτη εἶπεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ὑποδείξῃ τὸ ὄνομα τοῦ κλέπτου, ἀλλ' ὅτι οὗτος μετὰ δύο ἔτη θὰ ἀποθάνῃ ἐπὶ τῆς λαιμητόμου.

Μετὰ τινὰς ἐβδομάδας ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ὑπηρετὴς ἀφῆκε τὴν οἰκίαν τῆς λέδης Α., μετὰ δὲ δύο ἔτη ὑπέστη τὴν θανατικὴν ποινὴν ἐπὶ τῆς λαιμητόμου, διότι ὁ εὐνοούμενος καὶ πρόθυμος οὗτος ὑπηρετὴς ἦν ὁ διαδόχτος φονεὺς τῶν Παρισίων, ὁ Μαρσανδῶν. Ἀκούσατε ἀκόμη καὶ τὸ ἐπόμενον γεγονός.

Ὁ Τοῦλε, καθηγητὴς τοῦ ἐν Νανσῇ γυμνασίου, κατὰ τὴν νεανικὴν του ἡλικίαν ἦν ἐν Πιεμόντ φίλος καὶ βοηθὸς τοῦ Φ., συνταξιοῦχου ἀξιωματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ, ὅστις κατ' ἐκείνους τὸν χρόνον καταγίνετο εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν ἐνὸς πλαιοῦ μεταλλείου τοῦ θεοῦ. Οὗτοι ἐκοιμῶντο ἐν δυοῖν δωματίοις, συκοινωνοῦσι διὰ θύρας ἣτις τὴν νύκτα ἀφήνετο ἀνοικτῆ. Ὁφείλω νὰ προσθέσω ὅτι ἡ σύζυγος τοῦ Φ., διατρίβουσα τότε ἐν Τουλώνι, ἦν ἔγκυος Ὁ Φ. διηγήθη τοῦτο εἰς τὸν φίλον του χωρὶς νὰ ἐκφράσῃ φόβον τινά· ἡ σύζυγός του ἦτο ἡδὴ μήτηρ ἐνὸς παιδίου καὶ ἦτο εὐρωστος καὶ ὑγιής κατὰ τὴν ἐγκυμοσύνην.

Μίαν αὐγὴν ὁ Τοῦλε, ἐγερθεὶς ἐκ τῆς κλίνης τοῦ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἕτερον δωματίον, ἐξυπνίζει τὸν φίλον του καὶ τῷ ἀναγινώσκει ἐν τηλεγράφημα ἀναγγέλλον ὅτι ἡ σύζυγός τοῦ Φ. ἐγέννησεν ἐν θῆλῳ. Ὁ Τοῦλε ἠδυνήθη νὰ ἀναγνώσῃ μόνον τὰς δύο πρώτας σειράς ἐκ τῶν ἐξ σειρῶν τοῦ τηλεγραφήματος καὶ ἐξαίφνης τὸ τηλεγράφημα ἐχάθη, ὡς νὰ ἀντραπῆσθαι ὑπὸ τινος ἀοράτου χειρός. Ὁ Φ. ἐγείρεται, ὀδηγεῖ τὸν φίλον του εἰς τὴν τραπεζαρίαν, προτείνει εἰς αὐτὸν νὰ γράψῃ τὸ πρὸ ὀλίγου ἀναγνώσθην τηλεγράφημα· ἐπειτα οἱ δύο φίλοι ἠτένισαν ἀλλήλους καὶ ἅμα εἶδον ὅτι φέρουσι καὶ νυκτικὰ τῶν ἐνδύματα ἤρχισαν νὰ γελῶσι καὶ ἐπέστρεψάν εἰς τὰ δωματῖά των. Μετὰ δέκα ἡμέρας ὁ Φ. λαμβάνει τὸ αὐτὸ τηλεγράφημα ἐξ ἐξ σειρῶν, ἐκ τῶν ὁποίων αἱ πρώται δύο ἦσαν ἀκρι-

βῶς αἱ αὐταὶ τὰς ὁποίας ὁ Τοῦλε εἶχεν ἰδεῖ ἐν τῇ ὄπτασί (hallucination). Ἐρωτῶμεν πῶς ἦτο δυνατόν νὰ ὀραθῇ ἐκ τῶν προτέρων τὸ μὴ εἰσέτι ὑπάρχον. Ἐνταῦθα ἐγκτεται τὸ ζήτημα.

Ὁ Γοίθιος (Goethe) ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασί του διηγείται ἐν θαυμάσιον ὄραμα τὸ ὁποῖον εἶδεν ἐξερχόμενος ἐκ τοῦ χωρίου ὀλίγον μετὰ τὸν ἀποχωρισμὸν ἀπὸ τοῦ Φριδερίκου. Ἰεῖδον οὐχὶ διὰ τῶν σωματικῶν, ἀναφέρει οὗτος, ἀλλὰ διὰ τῶν πνευματικῶν ὀφθαλμῶν μου ἕνα ἰπέα ὅστις διήρχετο τὴν αὐτὴν ἀτραπὸν κατευθυνόμενος πρὸς τὸ Σέζενχαίμ. Ὁ ἰπέυς οὗτος ἦμιν ἐγὼ, φέρων φαῖν ἐπιχρῶνιον κεκοσμημένον διὰ ταινιῶν χρυσοῦφῶν, οἷον οὐδέποτε ἄλλοτε εἶχον φορέσει. Μετ' ὀλίγον ἡ ὄπτασις ἐξηφανίσθη. Μετὰ ὀκτῶ ἔτη, εὐρέθη ἐν τῇ αὐτῇ ὁδῷ καὶ ἐπορευομένη πρὸς συνάντησιν τοῦ Φριδερίκου φέρων ἀκριβῶς παρομοίαν ἐνδυμασίαν. Ὁφείλω νὰ σημειώσω ὅτι ἐνεδύθη ἐν αὐτῇ οὐχὶ ἐκ προθέσεως ἀλλ' ὄλος τυχαίως.

Πάλιν θὰ ἐπαναλάβω τὴν ἐρώτησιν: δύναται ἄρα γινε ὁ ἄνθρωπος νὰ ἴδῃ ἐκ τῶν προτέρων πρᾶγμα τι ἢ γεγονός εἰσέτι μὴ ὑπάρχον;

Τὸ φαινόμενον τοῦτο προσπαθοῦσι νὰ ἐρμηνεύσῃ διὰ τοῦ ὅτι ἐνίοτε φαίνεται εἰς ἡμᾶς ἐν διαστήματι μιᾶς στιγμῆς ὅτι δῆθεν εὐρισκόμεθα ποτε ὑπὸ δρους ὄλους παρομοίους πρὸς ἐκείνους ὑπὸ τοὺς ὁποίους τὴν σήμερον εὐρισκόμεθα, — τοῦτο εἶναι εἶδος τι ταχέως παρερχομένης ὄπτασις (Challucination). Ἄλλ' ἡ ἐρμηνεία αὕτη εἶναι ἀπλῆ ὑπόθεσις ἣτις δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὰ μνημονευθέντα παραδείγματα.

Κατὰ τὴν μελέτην τούτου τοῦ ζητήματος δέον νὰ συναθροισθῶσι περισσότερα ἀξιόπιστα γεγονότα. Ἐνίοτε ἐν πιστοποιηθῆν καὶ ἀκριβῶς παρατηρηθῆν γεγονός ἀξίζει περισσότερον ἢ χιλιάδες θεωριῶν. Θὰ ἀναφέρω ἀκόμη ἐν περιστατικόν, τὴν ἀξιοπιστίαν τοῦ ὁποῖου ἐπιβεβαιῶ ὁ Γρουσάρ, ἱερεὺς τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγίας Ραδεγόνδης.

Οὗτος 15ης ὦν ἦτο οἰκότροφος ἐν μιᾷ σχολῇ ἐν Νιγίρα καὶ μίαν νύκτα εἶδε κατ' ὄναρ ὅτι εὐρίσκειται ἐν Σὲν-Μεξάντ — πόλει περὶ τῆς ὁποίας εἶχε μόνον ἀκούσει — μετὰ τοῦ διδασκάλου του καὶ ὅτι ἀμφοτέροι ἴσαν ἐπὶ τῆς πλατείας πλησίον ἐνὸς φρέατος ἀπέναντι τοῦ φαρμακείου καὶ ὅτι μία κυρία, τὴν ὁποίαν ὁ μαθητὴς μόνον ἀπαξ εἶχεν ἰδεῖ, ἐπλησίασεν εἰς τὸν διδάσκαλόν του ὅπως συνδιαλεχθῇ περὶ σπουδαίας τινος ὑποθέσεως. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ὁ διδάσκαλός του, εἰς τὸν ὁποῖον διηγήθη τὸ ὄνειρόν του, ἔχων ἐργασίαν ἐν Σὲν-Μεξάντ ἀπῆλθεν ἐκεῖσε συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ μείρακος. Ὁ τελευταῖος λίαν ἐθαύμασεν εὐρεθεῖς ἐν τοιαύτῃ ἀκριβῶς πολιτείᾳ, οἶαν κατ' ὄναρ εἶχεν ἰδεῖ,

μετὰ τοιοῦτου ἐπίσης φαρμακείου καὶ φρέατος, καὶ ἰδὼν ὅτι πλησιάζει εἰς τὸν διδάσκαλόν του μία κυρία πρὸς ἀνακοίνωσιν σπουδαίου τινος ἔργου.

Πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου εὐρίσκονται πολλὰ παρόμοια γεγονότα διὰ τῆς διηγήσεως τῶν ὁποίων δὲν θέλω νὰ ἐπιβαρύνω τὴν προσοχὴν τῶν ἀναγνώστων, καίτοι θεωρῶ ταῦτα λίαν ἐνδιαφέροντα ἐξ ἀπόψεως τοῦ ζητήματος τὸ ὁποῖον με ἀπασχολεῖ. Θέλω νὰ διηγηθῶ ἐν συμβᾶν ἐν τῷ ὁποίῳ ἐνεργοῦν πρόσωπον ὦν εἰς ἀκραιφνῆς φίλος μου.

Πρόκειται περὶ ἐνὸς συμμαθητοῦ καὶ φίλου μου κατὰ τὰ πρώτα μου βήματα ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ, τοῦ Αἰμυλίου δελά Μπεδαλιέρ, συντάκτου τῆς ἐφημερίδος Siecle. Τὰ περιστατικὰ ὑπὸ τὰ ὁποία οὗτος συνεζεύχθη εἶναι λίαν περιεργα. Μίαν ὠραιότατην παρθένον, διατρίβουσαν ἐν Σαριτέ-σιούρ Λοάρ, ἐζήτουν ἀλλεπαλλήλως τρεῖς νέοι. Οἱ γονεῖς αὐτῆς δὲν ἐγνώριζον ποῖον αὕτη θὰ ἐκλέξῃ. Ἐξαίφνης αὕτη βλέπει κατ' ὄναρ ὅτι ὑπανδρεύεται καὶ ἐνώπιόν της ἰστάμενον τὸν νυμφίον, νεανίαν φέροντα ὀδοιπορικὴν ἐνδυμασίαν καὶ ψιάθινον πῖλον μετ' εὐρέων γύρων. Ἐσωτερικῆ φωνῇ προλέγει εἰς αὐτὴν ὅτι οὗτος ἔσται ὁ σύζυγός της. Τὴν ἐπιούσαν αὕτη ἀναγγέλλει εἰς τοὺς γονεῖς της ὅτι οὐδένα ἐκ τῶν τριῶν, τῶν ζητούντων αὐτὴν, θὰ ὑπανδρευθῇ. Κατὰ τὸν ἐπόμενον μῆνα Αὐγουστον, τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν, ὁ Αἰμύλιος δελά Μπεδαλιέρ, ταξιδεύων μετ' ἐνὸς φίλου του, διῆλθε τὴν Σαριτέ καὶ μετὰ τοῦ φίλου του ἐπεσκέφησαν τὸν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ δοθέντα φιλανθρωπικὸν θερινὸν γορὸν. Οὗτος ὡς ταξειδιώτης, ὅστις δὲν θὰ ἐνδιέτριβε πολὺ ἐν τῇ πόλει, δὲν ἀπεξεδύθη τὴν ὀδοιπορικὴν του στολὴν καὶ δὲν ἠλλάξε τὸν μετὰ εὐρέων γύρων πῖλον του. Ὁ Αἰμύλιος κατὰ πρώτην φοράν ἤρχετο εἰς τοῦτον τὸν τόπον. Ἡ νεάνις ἀμέσως ἀνεγνώρισε τὸν νυμφίον τὸν ὁποῖον εἶχεν ἰδεῖ κατ' ὄναρ. Μετὰ τινὰς μῆνας ἠκολούθησεν ὁ γάμος αὐτῶν.

Ἡδυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν πολλὰ ἀκόμη παραδείγματα τούτου τοῦ εἶδους, καὶ τοιαῦτα ἀκόμη τὰ ὁποία δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὴν προτετραίαν.

Μήπως ἡ σύζυγος τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος δὲν ἀπέστρεπεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν γερουσίαν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν κατ' ἣν ἐφορευθῆν ὑπὸ τοῦ Βραύτου, ὁ δὲ Ἰούλιος Καίσαρ δὲν ἀπέδωκε σημασίαν εἰς τὸ ὄναρ αὐτῆς; Τὸ περὶ τῆς εἰμαρμένης δόγμα τῶν Ἀράβων λέγει: αὐτοῦτο γέγραπται ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς τύχης ἐκάστου. Ἡ περὶ τῆς εἰμαρμένης δοξασιὰ ἦν τὸ θεμελιώδες δόγμα τῶν ἀρχαίων λαῶν. Ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ ἡ ὀρθολογικὴ παρατήρησις ὡ-

ρισμένων ψυχικών φαινομένων θα ώδήγει ημᾶς εἰς ταύτην τὴν δοξασίαν.

Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν τὸ μέλλον εἶναι ἐκ τῶν προτέρων ὀρισμένον καὶ ἂν τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἦ ἄλλοιον τοῦ ἐπελευσομένου, τότε τί γίνεται ἢ ἐλευθερά ημῶν ἐκλογή καὶ τὸ αἶσθημα τῆς εὐθύνης;

Δυνάμεθα νὰ ἀντείπωμεν ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη θέλησις εἶναι ἡ πραγματικὴ αἰτία ἧτις ἐνεργεῖ πρὸς παρασκευὴν τοῦ μέλλοντος. Ἀναμφιβόλως. Ἄλλὰ λαμβάνοντες ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἀπόφασιν, μήπως δὲν ἀποφασίζωμεν ὑπὲρ τοῦ ἐπικρατοῦντος αἰτίου;

Ναί, πολλὰ ἀκόμη ἀνεξιχνίαστα μυστήρια ὑπάρχουσιν ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ.

ΠΩΣ ΙΑΘΗΝ ΕΚ ΤΗΣ ΦΘΙΣΣΕΩΣ

ὑπὸ ταύτην τὴν ἐπιγραφὴν ἐπ' ἐσχάτων ἐξεδόθη ῥωσιστὶ μία μικρὰ πραγματεία ἀνώνυμος, τιμωμένη 15 καπικίων πρὸς ὄφελος τῶν νοσοκομείων τῶν φθισικῶν. Λίαν ἀφιλοκερδῆς καὶ εὐγενὴς εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ συγγραφέως, ὅστις ἀσθενήσας ἐκ φθίσεως, ἐπιτυχῶς ἀπὸ ἀλλαγῆς ταύτης καὶ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ συμφέροντος ἀναφέρει τὸν τρόπον τῆς θεραπείας του. Τοῦτο εἶναι λίαν περίεργον καὶ ἐνδιαφέρον διὰ τε τοὺς πάσχοντας ἐκ στηθικῆς νόσου καὶ ἐν μέρει διὰ τοὺς ἰατροὺς. Ἐτι περισσώτερον ἐνδιαφέρον ἀποκτᾷ τοῦτο τὸ συμβάν ὡς λαβὸν χώραν ἐν Πετροπόλει τὸ κλίμα τῆς ὁποίας εἶναι εὐμετάβολον καὶ νοσηρὸν καὶ οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον ὁμοιάζει πρὸς τὸ ἱματικὸν κλίμα τῆς νοτίας Γαλλίας, ὅπου συνήθως οἱ ἰατροὶ ἀποστέλλουσι τοὺς πάσχοντας ἐκ στηθικῶν νοσημάτων, ἰδίᾳ ἐκ φθίσεως.

Ἐν τῇ ῥηθείᾳ πραγματεία διὰ γλαφυρᾶς καὶ θελκτικῆς γλώσσης περιγράφονται ἅπασαι αἱ περιπέτειαι τῆς νόσου. Ὁ συγγραφεὺς διηγούμενος τὰ παθήματά του καὶ ἐπειτα τὴν ἴασιν ἐπιδίδωκει τὸν φιλόνηρον σκοπὸν τοῦ νὰ βοηθήσῃ ἐκείνους τοὺς φθισικούς, οἵτινες ἔχουσιν ὡς ἔγγιστα τὴν αὐτὴν νόσον καὶ τὸν αὐτὸν ὀργανισμόν.

Πρὸ δύο ἐτῶν ὁ συγγραφεὺς ἠσθένησεν ἐκ δυσεντερίας, ἧτις ἐπὶνέγκεν ἀναιμίαν καὶ μετὰ ταῦτα τελείαν ἐξάντησιν τῶν δυνάμεων. Ὁ ἀσθενὴς δὲν ἠδύνατο νὰ ἐγειρῆται ἀνευ ξένης βοηθείας. Ἐπὶ τοιούτου ἐδάφους ἤρξατο παρ' αὐτῷ ἡ φθίσις. Οἱ ἰατροὶ διέγνωσαν πρίξιμον ἐν τῷ ἄκρῳ ἑνὸς τῶν πνευμόνων, ἢ δὲ ἀνά-

λυσιν τῶν ἐκκρινόμενων σιέλων κατέδειξεν, ὅτι ἐν αὐτῷ εὐρίσκονται βκκτηρίδια διὰ τῆς φθίσεως. Πρὸς δὲ τούτοις, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἡ νόσος αὐτὴ παρηκολοθεῖτο ὑπὸ αὐπνίας, ἐπιδρώσεως, κατάρρου τοῦ στομάχου καὶ ἰσχυρῶν παλμῶν τῆς καρδίας. Τὰ συμπτώματα ταῦτα ἦσαν λίαν ἐναργῆ καὶ καταπειστικά. Κατὰ τὴν συμβουλήν τῶν ἰατρῶν καὶ ἐξ ἰδίας πάρορμήσεως ὁ ἀσθενὴς ἤρξατο νὰ θεραπευθῆται διὰ τοῦ καθαροῦ ἀέρος καὶ καλῆς τροφῆς. Καθ' ἐκάστην οὗτος ἐπὶ μίαν ὥραν πρὸ τῆς μεσημβρίας καὶ τῆς ἐσπέρας περιεπάτει ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς Πετροπόλεως προσπαθῶν νὰ ἀποφεύγῃ τὸν ἀνεμὸν καὶ νὰ προσέχῃ καθ' ἑκαστὸν τοῦ βῆμα. Οὗτος περιεπάτει ἔχων κλειστὸν τὸ στόμα καὶ ἀναπνέων διὰ τῆς ῥινός, καθ' ἑκαστὰ δὲ εἴκοσι βήματα ἐστραμάτει καὶ ἐπὶ τινὰς φορὰς βραδέως καὶ βιθίως ἀνέπνεε καθαρὸν ἀέρα διὰ τῆς ῥινός. Οὗτος περιπατῶν, προσεῖχεν ὅπως μὴ ἀποκάμῃ. Οἱ περίπατοι ἐγένοντο τὸ μετόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα. Τοιαύτη ἦτο ἡ διὰ τοῦ ἀέρος θεραπεία. Πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ νευρικοῦ τούτου συστήματος, ὁ ἀσθενὴς καθ' ἐκάστην πρωΐαν ἔτριβε τὸ σῶμα του δι' ὕδατος θερμοκρασία: 23 βαθμῶν προσθέτων ἀνὰ 2—3 ποτῆρια ὕδατος ἐν κοχλιάριον ὕδατος τῆς Κολωνίας. Ἐπειτα τάχιστα ἀπέμασε τὸ σῶμα του διὰ στεγνοῦ μαλλίνου ὑφάσματος.

Ἡ δίαιτα περὶ τὴν τροφήν ἐγένετο ὡς ἀκολούθως.

Εἰς τὰς 8—9 ὥρ. π. μ. ὁ ἀσθενὴς ἔπινε 2 οὐγγίας κρεατίνου χυμοῦ προσθέτων ὀλίγον οἶνον, δύο ὡὰ ὀλιγοβραστα καὶ ἓν ποτῆριον καλῶς ἐβρασμένου γάλακτος καὶ ἔτρωγεν ὀλίγον τεμάχιον διπυρίτιου. Τὴν μεσημβρίαν ἔπινε δύο οὐγγίας κρεατίνου χυμοῦ, ἔτρωγε μπιφτέκ ἢ κοτλέτας, ὀμελέταν, σούπαν καὶ καφέ ἢ κακάο. Εἰς τὰς τρεῖς μ. μ. ἔπινε ἓν ποτῆριον γάλακτος. Εἰς τὰς πέντε μ. μ. μίαν οὐγγίαν κρεατίνου χυμοῦ μετὰ οἴνου, σούπαν, ὀπτὸν κρέας, ἀνθοκράμβην, ὀρύζην βρασθῆν μετὰ γάλακτος καὶ κομπόσταν ἐξ ὀπωρῶν. Εἰς τὰς 8 τῆς ἐσπέρας 2 ποτῆρια γάλακτος μετ' ὀλίγου ἐψημένου ἄρτου. Εἰς τὸ δευτέρον ποτῆριον τοῦ γάλακτος ἔθετεν ἓν κοχλιάριον κοινὰκ (πρὸς ἀποφυγὴν τῆς νυκτερινῆς ἐπιδρώσεως). Κατὰ τὸ ἡμερονύκτιον ὁ ἀσθενὴς κατηνάλασκε γάλα καθαρὸν ἢ μετὰ τῶν φαγητῶν περὶ τὰ 10—11 ποτῆρια.

Ὅτε ἡ φθίσις ἤρχισε νὰ ἐνισχύηται, ὁ ἀσθενὴς τυχαίως ἀνέγνωσεν ἐν μιᾷ ἐφημερίδι τῆς Φινλανδίας περὶ τῆς ἱματικῆς δυνάμεως τοῦ ἀλεσμένου καννάβεως ἐν τῇ φθίσει. Οὗτος ἤρχισε νὰ μεταχειρίζηται καὶ τοῦτο τὸ μέσον τὴν πρωΐαν, τὴν μεσημβρίαν καὶ τὴν ἐσπέρας.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης ἀπλῆς, ἀλλὰ τακτικῆς θεραπείας δὲν ἐβράδυνον νὰ ἐκδηλωθῶσι. Μετὰ τρεῖς μῆνας οἱ ὑπὸ τῆς φθίσεως προσβληθέντες πνεύμονες ἰάθησαν, ὁ ὀργανισμὸς ἀνελάμβανε τὰς δυνάμεις του, ὁ πνευμὸς ἠλαττώθη καὶ ὁ ὕπνος ἐπανῆλθε. Τὰ βκκτηρίδια ἐν τοῖς ὕγροις τοῦ ἀσθενοῦς ἐξέλιπον. Ἦδη μετὰ τρεῖς μῆνας ὁ ἀσθενὴς ἠδυνήθη νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν διακοπείσταν ἐργασίαν του, μετὰ δὲ ἐννέκ μῆνας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς θεραπείας ὁ ἀσθενὴς ἠσθάνθη ἀρκετὴν δύνειμιν ἐν τῷ ὀργανισμῷ του, ὥστε ἐπαυσε βαθμικῶν τὴν κατανάλωσιν τοῦ κρεατίνου χυμοῦ. Ἡ ὥχροτις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀντικατέστη διὰ πυκνῆς ἐρυθρότητος καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἤρχισε νὰ παχύνηται.

Τοιαύτη εἶναι ἐν συντόμῳ ἡ διήγησις τοῦ ἀνωμένου συγγραφέως, ὅστις τὴν σήμερον πιστεύει καὶ ἐπιθυμεῖ ἀκόμη νὰ πιστεῖωσιν οἱ ἄλλοι, ὅτι ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς δύναται ἄριστα νὰ παλαίῃ κατὰ τῆς φθίσεως, ἀρκεῖ μόνον ὅπως δοθῇ αὐτῇ βοήθεια πρὸς ὑπερῆκυσιν τοῦ ἀπὸνδου τούτου ἐχθροῦ τῆς ἰνθρωπότητος.

Ο ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἡ Ἀμερικὴ μέχρι τῆς σήμερον αἰσίως ἐξέφυγε τὴν γενικὴν ἐπιστρατεῖαν. Ἡ Ἀμερικανικὴ ἐθνοφυλακὴ (militia) ἢ καταδείξασα τοσοῦτον ἠρωισμόν κατὰ τὸν περὶ ἀπελευθερώσεως ἀγῶνα, μὲχρι τῆς σήμερον θεωρεῖτο ἀρκετὴ πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν Ἀμερικανικῶν χωρῶν, διότι ἡ μεγάλη Ἀμερικανικὴ δημοκρατία κατ' ἀρχὴν ἀπέκρουεν οἰασδήποτε κατακτήσεις. Ἄλλα τὴν σήμερον οἱ πρακτικοὶ Γιάνκοι ἀρχίζουσι νὰ εὐρίσκωσιν ἀνεπαρκῆς τὸ σύστημα τοῦτο τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης καὶ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῶν ὡς νὰ ἀναπτύσσεται ἡ κλίσις πρὸς τὸ στρατιωτικὸν μεγαλεῖον. Μόλις πρὸ τινῶν ἐτῶν ἡ Νέα Ἰόρκη, πρώτη πόλις, ἧτις ἔδωκε τὸ παράδειγμα, ἀνήγγειλε τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναγκαστικῆς εἰσαγωγῆς τῆς πολεμικῆς ἀσκήσεως ἐν πύσαις ταῖς τοῦ κράτους σχολαῖς καὶ ἀμέσως ἐπεχειρήσθη ἀνάλογον σχέδιον καὶ ἐσχηματίσθησαν ἐντόπιοι ἐπιτροπαὶ πρὸς παροχὴν εἰς τοὺς μαθητὰς ὀπλων, στολῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐκγυμναστῶν.

Τρία ἔτη ἐν Ἀμερικῇ σημαίνουσι πολὺ. Ἡ κίνησις ἢ προκληθῆσα τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Νέας Ἰόρκης ταχέως ἔλαβε σημαντικὰς δια-

στάσεις καὶ κατέλαβεν ἅπασας τὰς 35 πολιτείας τῆς Ὀμοσπονδίας. Ὁ στρατηγὸς Δζόρτζ Οὐένγκετ ἐκ Μπρουηλίου ἐξέδωκε πραγματείαν περιλαμβάνουσαν ἅπασας τὰς ἀναγκαίας συμβουλὰς διὰ τοὺς στρατιωτικούς ἐκγυμναστὰς, ὁ τύπος ὑπερύψωσε τὴν ἰδέαν ταύτην καὶ ἤρξατο νὰ διαδίδῃ αὐτὴν, ἐντὸς δε μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἐν ἅπασαις ταῖς πολιτεαῖς ἐνερανίσθησαν μαθητικοὶ λόχοι, ἐπικληθέντες «λόχοι τῆς νεαρᾶς ἀμερικανικῆς φρουρᾶς».

Παρ' ὄλην τὴν πρὸ ὀλίγου χρόνου εἰσαγωγὴν τῆς ἀναγκαστικῆς στρατιωτικῆς ἀσκήσεως ἐν ἅπασαις ταῖς προκαταρκτικαῖς ἐν Ἀμερικῇ σχολαῖς, αὐτὴ ἤδη ἀπέφερεν ἀποτελέσματα περὶ τῶν ὀποιῶν ἤδη μετ' ἐνθουσιασμοῦ ποιοῦσι λόγον οἱ ὀπαδοὶ τούτου τοῦ συστήματος τῆς ἐκπαιδεύσεως. Εἶνε δὲ ἀδικον τὸ νὰ ἀρνήται τις ὅτι τοῦτο τὸ σύστημα ἔχει τὰς εὐεργετικὰς του συνεπειὰς. Αἱ στρατιωτικαὶ ἀσκήσεις ἐν καθαρῷ ἀέρι, τὸ στρατιωτικὸν βῆμα, τὸ τρέξιμον καὶ ἡ τακτοποίησις τοῦ στρατοπέδου δεικνύουσιν ἀναμφιβόλως, εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν παιδῶν καὶ ἐνισχύουσιν αὐτοὺς. Προσθετέον ἐπίσης, ὅτι κατὰ τὴν στρατιωτικὴν ἐξάσκησιν ἀναπτύσσονται τὰ ἠθικὰ προσόντα παρὰ τοῖς μαθηταῖς τούτους διδάσκουσι τὴν γεναιότητα, τὴν τήρησιν τῆς ὑποσχέσεως, τὴν συμπάθειαν πρὸς τοὺς ἀδυνάτους, ἐξεγείρουσι τὸ αἶσθημα τῆς φιλίας, τὴν μεγαλοψυχίαν κτλ. Ἐν ταῖς νοηθείαις ταῖς ἀποτεινομέναις πρὸς πάντας τοὺς σχολικοὺς ἐκγυμναστὰς σπουδαῖος λόγος γίνεται περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἠθικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν παιδῶν στρατιωτῶν. Κατὰ τὴν πανήγυριν ἐν Νέα Ἰόρκη τῆς ἐκατονταετηροῖδος τοῦ προέδρου Βασιγκιάνος τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον σημεῖον τοῦ προγράμματος ἦτο ἡ παράταξις τοῦ παιδικοῦ στρατοῦ ἀποτελουμένου ἐκ 4,000 παιδῶν. Τοῦτο συνέβη τῷ 1889 ὅτε εἰσέτι ἡ στρατιωτικὴ ἐξάσκησις δὲν ἦτο ὑποχρεωτικὴ εἰς τὰς σχολὰς καὶ οἱ σχολικοὶ λόχοι ἀπετελοῦντο ἐξ ἐθελοντῶν. Ἐν τούτοις αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ αἰτίνας παρήσαν ἐν τῇ πανηγύρει κατενοουσιάσθησαν ἐκ τοῦ παραστήματος τοῦ παιδικοῦ στρατοῦ. Ἡ κοινὴ γνώμη ἐξεφράσθη περὶ τοῦ ὅτι ἡ παιδικὴ αὐτὴ φρουρὰ κατέδειξε περισσώτεραν εὐρυθμίαν ἐν ταῖς κινήσει καὶ πειθαρχίαν παρὰ ἡ ἐθνοφρουρὰ.

Τὸ πρῶτον σύνταγμα τῆς νεαρᾶς Ἀμερικανικῆς φρουρᾶς διοργανίσθη τῷ 1893 ἐν ταῖς προκαταρκτικαῖς σχολαῖς τῆς Νέας Ἰόρκης. Ἐπέρυσιν οἱ πολῖται τῆς Νέας Ἰόρκης ἠδυνήθησαν νὰ ἀπολαύσωσι τοῦ θεάματος τῆς διελεύσεως ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως 10,000 νεαρῶν στρατιωτῶν, οἵτινες μετὰ γενναίου παραστήματος παρήργοντο τοὺς καταθελγομένους πολῖτας. Ἄπασαι αἱ λοιπαὶ πολιτεαὶ ἠκολούθησαν τὸ

παράδειγμα τῆς Νέας Ἰόρκης καὶ τὴν σήμερον ἐκάστη ἤδη πολιτεία δύναται νὰ ἐπαίρηται ἐπὶ τῷ παιδικῷ στρατῷ. Ἐν τισὶ τόποις εἰσῆχθη ἡ ὑποχρεωτικὴ στρατιωτικὴ ἐξάσκηση καὶ ἐν ταῖς ἀνωτέροις σχολαῖς. Πόλεις ὅμως τινὲς δὲν εἰσῆγαγον τὴν ὑποχρεωτικὴν ἀλλὰ μόνον τὴν ἐκούσιαν ἐξάσκησην εἰς τὰ ὄπλα, ἀλλ' οἱ παῖδες οἱ φοιτῶντες εἰς τὰς προκαταρκτικὰς σχολὰς πάντοτε ἐπιθυμοῦσι διακαῶς νὰ φέρωσι τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν καὶ νὰ διέρχωνται ἐν παρατάξει τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως, οὐδεὶς δὲ ἐξ αὐτῶν ἠρνήθη νὰ καταγίνηται εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῶν στρατιωτικῶν γυμνασμάτων. Οὐ μόνον δὲ αἱ δημόσιαι σχολαί, ἀλλὰ καὶ αἱ ἰδιωτικαὶ εἰσῆγαγον τὴν ὑποχρεωτικὴν στρατιωτικὴν ἐξάσκησην. Σύνδεσμοὶ τινες, οἶον, ὁ σύνδεσμος τῆς ἀποχῆς ἀπὸ τῶν μεθυστικῶν ποτῶν, δι' ἐξόδων τῶν ἐσχημάτισαν παιδικούς λόχους συλλέγοντες τοὺς ἀγυριόπαιδας. Εἰς τοὺς τελευταίους τὸ σύστημα τῆς στρατιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπέφερε λαμπρὰ ἀποτελέσματα διότι ἐνεφύτευεν εἰς τὰ ἀπεριμμένα ταῦτα παιδιὰ ἠθικὰ προσόντα τῶν ὁποίων ταῦτα εἶχον στερηθῆ ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως οἰασδῆποτε ἐκπαιδεύσεως.

Οἱ ὑπέρημαχοι τοῦ στρατιωτικοῦ συστήματος ὑποδεικνύουσι τὸ γεγονός, ὅτι ἡ Ἀμερικὴ διὰ τούτου τοῦ τρόπου ἀπαλλάσσεται τοῦ βαρέος φορτίου τὸ ὁποῖον παριστῶσι τὰ συστήματα τῆς ἐθνικῆς ἀμύνης τὰ εἰσαχθέντα ἐν Εὐρώπῃ. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀμερικῆς ἐκγυμνασθέντες στρατιωτικῶς ἐξ ἀπελῶν ὀνύχων δύναται ἐν καιρῷ ἀνάγκης νὰ σχηματίσωσι στρατὸν πρὸς ἀμυναν τῆς χώρας. Ἐκαστος Ἀμερικανὸς πολίτης μετὰ πόθου θὰ λάβῃ τὸ ὄπλον καὶ θὰ ἐπαναλάβῃ ὅ,τι ἐδιδάχθη ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ, ἀν παραστῆ ἡ ἀνάγκη τῆς ὑπερασπίσεως τῶν συμπερομένων τῆς μεγάλης Δημοκρατίας. Τοιοῦτοτρόπος ἡ Ἀμερικὴ δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ ποιῇ μεγάλης δαπάνης πρὸς συντήρησιν μεγάλων στρατῶν, ὡς τοῦτο συμβαίνει ἐν Εὐρώπῃ καὶ θὰ ἔχῃ στρατὸν πρὸς ὑποστήριξιν τῶν ἀπαιτήσεών της, ἀν ἐμβρυσθῆ πρὸς τοῦτο ἀπολύτως ἀνίκανη.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΥΠΟΚΑΜΙΣΟΥ

Τὸ ὑποκάμισον εἶνε ἐφεύρεσις τῶν νέων χρόνων μὴ πανηγυρίσαν οὐδὲ τὴν πεντακοσιετηρίδα τῆς ὑπάρξεώς του. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες μετεχειρίζοντο τὸν χιτῶνα ὡς ἡμεῖς σήμερον τὸ ὑποκάμισον ἀλλ' ὁ χιτῶν ἦν μάλλον ἀσπρόρουχον, μὴ φέρων κοινόν τι γνῶρισμα μετὰ τοῦ ὑποκαμίσου ἐκτός τοῦ ὅτι οὗτος εὑρέθη ἀμέσως ἐπὶ τοῦ σώματος (κατὰ σάρκα). Μό-

λις παρὰ τοῖς ἀγγλο-σάξωσιν ἀπαντῶμεν εἶδος τι ἐνδύματος ὁμοῖον πρὸς τὸ ἡμέτερον ὑποκάμισον κατὰ τὴν κατασκευὴν καὶ τὴν χρῆσιν, ἐνθ' οἱ ἀρχαῖοι Γερμανοί, οἵτε ἀνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, εἶχον τὰ στήθη τῶν γυμνὰ, ὡς καὶ τοὺς βραχίονας καὶ τὸν τράχηλον, καλύπτοντες τὰ ἐπίλοιπα μέρη τοῦ σώματος τῶν διὰ δερμάτων ζῶων. Τὸ καλύον τὴν χρῆσιν καὶ διάδοσιν τοῦ ὑποκαμίσου ἦν ἡ μεγάλη ἀκρίβεια τοῦ λινοῦ ὑφάσματος καὶ ἡ ἔξις πρὸς τὴν ἀκαθαρσίαν ἣτις ἀπῆντα κατὰ τὸν μεσαῖονα καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέκειντο οὐ μόνον οἱ ἄπλοοι θνητοὶ ἀλλὰ καὶ οἱ ἀνίκανοι εἰς τοὺς ἀνωτάτους τῆς ἀριστοκρατίας κύκλους. Παντοσεῖθ' ἐπαχθῆ ἔντομα ἐμάστιζον ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡμεῖς μετ' ἐκπλήξεως ἀπαντῶμεν ἐν τισὶν ἀρχαίοις ἀνεκδότοις τοῦ μεσαίω-νος πολλοὺς ὑπαινωγμούς ἐκ τῶν ὁποίων φαίνεται ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ αὐτοκράτορες, οἱ βασιλεῖς, οἱ ἡγεμόνες καὶ οἱ ἀρχιεπίσκοποι δὲν ἦσαν ἀπηλλαγμένοι τῶν μυσαρῶν τούτων προϊόντων τῆς ἀκαθαρσίας καὶ τῆς ρυπαρότητος.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 14ου αἰῶνος ἐξαίφνης ἡ βιομηχανία τῶν ὑφασμάτων ἀνεπτύχθη μετὰ μεγάλου βαθμοῦ διότι μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς οἱ θησαυροὶ τοῦ Νέου Κόσμου εἰσέρρουσαν εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ παρήγαγον ἐκεῖ τοιαύτην εὐημερίαν, ὥστε οἱ πλουτίζαντες κάτοικοι τῶν πόλεων ἤρχισαν νὰ μεριμνῶσι περὶ τῆς ἡσυχίας τοῦ βίου, περὶ τῶν καταλληλοτέρων κατοικιῶν, ἐνδυμάτων καὶ καθαριότητος. Ὅμοι μετὰ τῆς ἀκμάσεως τῆς βιομηχανίας τῶν λινοῦ ὑφασμάτων διεδόθη καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ὑποκαμίσου, ὥστε ἀρχομένου τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος τὸ ὑποκάμισον ἐγένετο ἤδη ἡ ἀναγκαία ἐνδυμασία τῶν ἀνωτέρων καὶ τῶν πλουσιωτέρων τάξεων τῆς κοινωνίας ἐν Εὐρώπῃ. Ἀλλὰ τὸ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἀλάσσειν καὶ πλύνειν τὸ ὑποκάμισον, ὡς γίνεται τὴν σήμερον, ἦν τότε πρᾶγμα ὀλιγογνωστον. Ἐκαστος ἔφερε τὸ ὑποκάμισον ἐπὶ τοῦ σώματος του ἕως ὅτου ἐσχίζετο καὶ μετεβάλλετο εἰς ῥάκη. Εἰς οὐδενὸς τὴν κεφαλὴν ἐπήρχετο τὸ, ὅτι τὸ ἀμέσως ἐφαπτόμενον τοῦ σώματος ἐνδύμα ἦτο δυνατόν νὰ πλυθῆ καὶ νὰ ἀλλάγῃ δι' ἑτέρου καθ' ὅρισμα ἢ νὰ χρονικὰ διαστήματα. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ ἔχῃ εἰς ἀνθρώπος περισσότερον τοῦ ἐνὸς ὑποκαμίσου, διότι τὰ ὑποκάμισα ἦσαν πολὺ ἀκριθὰ καὶ δι' ἐκείνους ἀκόμη οἵτινες ἦσαν κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἤττον εὐποροί. Ὁ ἔχων κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους δύο ἢ τρία ὑποκάμισα ἐθεωρεῖτο πλούσιος ἀνθρώπος. Οὔτε περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ 15ου αἰῶνος διεφημίσθη ἐν Γερμανίᾳ ὅτι εἰς βασιλοπαις νυμφεθεῖς ἔλαβεν ὡς προῖκα ὀλοκλήρον δωδεκάδα λινοῦ ὑποκαμίσων, τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς ἔκτακτος καὶ ἀνήκουστος πολυτέλεια. Ἐνεκα ταύτης τῆς πολυτιμότητος τοῦ ὑποκαμίσου οἱ ἄνθρωποι τοῦ μεσαίω-νος μετὰ τσαύτης φειδωλίας μετεχειρίζοντο τὸ ὑποκάμισον, ὥστε δὲν κατεκλίνοντο φέροντες τὸ ὑποκάμισον τῶν. Καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν μέσων αἰῶνων οἱ ἄνθρωποι κατεκλίνοντο ὀλιγομνοί, ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ καὶ μέχρι τῆς σήμερον διετηρήθη παρὰ πολλοῖς ἡ συνήθεια τοῦ νὰ μεταχειρίζωνται τὸ ὑποκάμισον μετὰ πολλῆς μερίμνης.

Μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ 16ου αἰῶνος ἤρχισε νὰ εἰσαχθῆται ἐν χρῆσιν τὸ ὑποκάμισον τῆς νυκτός, καὶ τοῦτο μόνον παρὰ τοῖς πλουσίοις. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ 17ου αἰῶνος, τ. ε. μόλις πρὸ 200 ἐτῶν δυναμέθα νὰ θεωρήσωμεν ὡς γενικῶς διαδεδομένην τὴν χρῆσιν τοῦ ὑποκαμίσου ἐν Εὐρώπῃ. Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εὐρίσκονται ἤδη καὶ νομοθετικὰ διατά-

ξεις σχετιζόμεναι πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ ὑποκαμίσου· ἀπαντῶμεν π.χ. μίαν διαταγὴν καθ' ἣν ὁ Ἰουδαῖος, ὅστις ἐπιστήμιως ἔδωκεν ὄραον, ὤφειλε νὰ μὴ φέρῃ ὑποκάμισον, ἀλλὰ μόνον ἐν φαῖον ἐπανοφόριον κτλ. Ἡ ἱστορία ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἀναφέρει παράξενον τι περὶ ἐνὸς ὑποκαμίσου τῆς βασιλείσεως τῆς Ἰσπανίας Ἰσαβέλλας. Αὐτὴ θυγάτηρ οὐσα Φιλίππου τοῦ δευτέρου, ὠρκίσθη τῷ 1601 νὰ μὴ ἀλλάξῃ τὸ ὑποκάμισόν της ἕως ὅτου ὁ σύζυγός της κυριεύσει τὴν Ὀστένδαν, πόλιν τὴν ὁποίαν τότε οὗτος ἐπολιόρκει. Ἡ πολιορκία οὕτως διήρκεσεν ἐπὶ τρεῖς ἔτη, ὥστε καθ' ὅλον τοῦτο τὸ χρονικὸν διάστημα ἡ κατ' ἀρχὰς λευκὴ ἐσθῆς τῆς βασιλείσεως ἔλαβεν ἐπὶ τέλους πρωτότυπὸν τινα κίτρινον χρωματισμόν, ὅστις μέχρι τῆς σήμερον εἶνε γνωστός ὑπὸ τὸ ὄνομα «χρῶμα τῆς Ἰσαβέλλης».

Βαθμῶδ' ὁ ὑποκάμισον ἐγένετο τόσο ἀπαραίτητον, ὥστε ἤρχισαν καὶ τοὺς νεκρούς νὰ θάπτωσι φέροντες λινοῦ χιτῶνα κατὰ τὴν ἀρχαίαν αἰγυπτιακὴν συνήθειαν, ἣτις βραδύτερον ἐπεκράτησε καὶ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις ὡς καὶ τοῖς χριστιανοῖς, οἵτινες κηδεύουσι τοὺς νεκρούς τῶν καλύπτοντες διὰ λινοῦ ἢ θαμβάκερον σαβάνων. Τὴν σήμερον καὶ ὁ πενήστατος φέρει μετ' ἑαυτοῦ ἐν τῷ τάφῳ τὸ ἀναγκαῖον ταῦτο ἐγδυμα, τὸ ὁποῖον ὅμως κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐθεωρεῖτο πολυτελὲς ἀντικείμενον, προσιδόν μόνον εἰς τοὺς πλουσίους. Καὶ αὐτὸς ὁ Καμῆνης, μέγιστος ποιητὴς τῆς Πορτογαλλίας, ἐκηδεύθη ἄνευ σαβάνου, διότι ἡ οἰκογένειά του ἐστερεῖτο τῶν μέσων πρὸς ἀγορὰν τοῦ ἀπαιτούμενου ὑφάσματος· τὸ γεγονός τοῦτο καὶ ἐσημειώθη ἐπὶ τοῦ πολυτιμοῦ ἐπιχρῆσίου λίθου τὸν ὁποῖον οἱ Πορτογάλλοι ἐθηκάν ἐπὶ τοῦ τάφου τὸν ποιητοῦ μετὰ πολλὰ ἔτη, ὅτε ἐξετιμῆθη ἐπαρκούντως ἡ ἀξία αὐτοῦ. Ὡς δὲ νὰ ἡσγύνετο ἡ γῆ νὰ φέρῃ τοιοῦτον ἐπιχρῆσειον λίθον, ἠνοήθη κατὰ τινα σεισμὸν καὶ κατέπε τὸν τάφον μετὰ τοῦ ἐπιχρῆσειου λίθου τοῦ μεγάλου Πορτογάλου ποιητοῦ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΘΕΡΜΟΜΕΤΡΟΥ

Ἐνεκα τῆς μεγάλης σημασίας τὴν ὁποίαν τὸ θερμομέτρον ἀπέκτησεν ἐπὶ τῶν χρόνων ἡμῶν οὐ μόνον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ, πολλάκις ἠγέρθη τὸ ζήτημα περὶ τῆς καταγωγῆς τούτου τοῦ τόσο ἀφελίμου ἐργαλείου. Ἐν τούτοις τούτο τὸ ζήτημα δὲν ἐλύθη τελείως καὶ ἴσως ἡ ἀρχαιότατη αὐτοῦ ἱστορία νὰ διαμῆνῃ ἐπὶ πολὺ σκοτεινὴ καὶ ἀνεξιχνίαστος.

Ἴδου ἐν συντόμῳ ἡ ἱστορία τοῦ θερμομέτρου, ὡς ἐξετέθη ὑπὸ τοῦ Ἀγγλοῦ Holloway ἐν τῷ περιοδικῷ «Science Progress» Δὲν εἶνε θετικῶς γνωστὸν τίς ὁ ἐφευρέτης τοῦ θερμομέτρου κατὰ τὴν ἀπλουστάτην αὐτοῦ μορφήν. Τινὲς ὑποθέτουσιν ὅτι ἐφευρέτης τοῦ θερμομέτρου εἶνε ὁ Γαλιλαῖος ἄλλοι ἀποθίδουσι ταύτης τὴν ἐφεύρεσιν εἰς τοὺς: Fuid, Sanctorius, Pol. Ὑποτίθεται ὅτι τὸ πρῶτον θερμομέτρον, ἦν ἀερικόν. Κατὰ τὸ 1611 ἢ 1617 ὁ Γαλιλαῖος ἐφεύρε τὸ

πρῶτον οἰνοπνευματικὸν θερμομέτρον, ἐκ τοῦ ὁποῖου ὅμως ὁ ἀὴρ δὲν εἶχεν ἐξαχθῆ. Τὸ διὰ τοῦ οἰνοπνεύματος θερμομέτρον εἰσῆχθη εἰς Ἀγγλίαν ὑπὸ τοῦ Μπόηλε. Κατὰ τὸ 1666 ὁ Hooke ἔλαβεν ὡς ὄσο τοῦ θερμομέτρου τὴν θερμοκρασίαν ὑφ' ἣν πήγνυται, τὸ ὕδωρ. Κατὰ τὸ 1701 ὁ Νεύτων ἀντικατέστησε τὸ οἰνόπνευμα ἐν τῷ θερμομέτρῳ τοῦ Γαλιλαίου διὰ λινελαίου καὶ ἡ κατωτάτη βαθμὶς τῆς θερμομετρικῆς κλίμακος ἐδείκνυε τὴν θερμοκρασίαν ὑφ' ἣν τήκεται ἡ χιὼν, ἡ δὲ ἀνωτάτη βαθμὶς—τὴν θερμοκρασίαν τοῦ αἵματος τῶν μαστοπόρων ζῶων. ἡ ἀπόστασις μετὰξὺ τῶν δύο τούτων σημείων διηρέθη εἰς 12 ἴσα μέρη. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Amontons κατεσκεύασε τὸ πρῶτον δι' ὑδραργύρου θερμομέτρον χωρὶς ὅμως νὰ ἀφαιρέσῃ τὸν ἀέρα ἐξ αὐτοῦ. Ἐπὶ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του ὁ Φάρενχαιτ καὶ κατεσκεύασε τῷ 1714 τὸ πρῶτον ἄνευ ἀέρος ὑδραργικὸν θερμομέτρον. Τοῦτο διηρέθη εἰς 1800 βαθμούς. Ἡ θερμοκρασία ὑπὸ τὴν ὁποίαν τήκεται ἡ χιὼν ἐσημειώθη διὰ τοῦ 32ο ἡ δὲ θερμοκρασία τῆς κοχλάσεως τοῦ ὕδατος—διὰ 112ο. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κελσίου ὁ Στρέμερ (τῷ 1750) ἔστρεψεν τὴν κλίμακα τοῦ Κελσίου σημειώνσας τὴν θερμοκρασίαν ὑπὸ τὴν ὁποίαν τήκεται ἡ χιὼν διὰ 0ο, τὴν δὲ θερμοκρασίαν τῆς κοχλάσεως τοῦ ὕδατος—διὰ 100ο· καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον κατεσκεύασε τὸ εὐχρηστότατον τὴν σήμερον θερμομέτρον ὑπὸ τὸ ὄνομα θερμομέτρον τοῦ Ρεωμύρου (Th. R.). Εἶνε περίεργον ὅτι οὐδὲν ἐκ τῶν πρῶτων θερμομέτρων εὑρε κατ' ἀρχὰς ὑποδοχὴν ἐν τῇ πατρίδι τοῦ ἐφευρέτου. Ὁ Φάρενχαιτ εἶνε Γερμανὸς ἀλλὰ τὸ θερμομέτρον αὐτοῦ κατ' ἀρχὰς διεδόθη ἐν Ἀγγλίᾳ· τὸ θερμομέτρον τοῦ Γάλλου Ρεωμύρου εἰσῆχθη εἰς τὴν Γερμανίαν τὸ δὲ θερμομέτρον τοῦ Σουηδοῦ Κελσίου μετὰ στοργῆς ἐγένετο ἀποδεκτὸν ἐν Γαλλίᾳ.

Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΕΧΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΕΠΙ ΤΗΣ ΝΕΑΡΑΣ ΓΕΝΕΑΣ

Ἐν τῷ γαλλικῷ περιοδικῷ «Revue de Deux mondes» ἀνέγνωμεν τὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «νεαροὶ ἐγκλημηταί, σχολὴ καὶ τύπος» διατριβὴν τοῦ Ἀλφρέδου Φουλιέ ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτος λέγει, ὅτι ἐκ τῶν γαλλικῶν στατιστικῶν γίνεταί ὅτι μετὰ τῆς προόδου τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν τῇ χώρᾳ αὐξάνονται καὶ τὰ ἐγκλη-

ματα, οί φόνου διαφόρων δικαιολογικών κατηγοριών από το 1889—1896 ηύξηθησαν από 351 εις 407· επίσης ηύξηθη από 539 εις 650 ο αριθμός των έτι αποτροπαιοτέρων έγκλημάτων. Αξιοσημείωτον είνε, ότι ταυτα τά έγκλήματα, τά καταδεικνύοντα την κατάπτωσην της ήθικότητας, την σήμεραν αποτελούσι σημαντικώτερον ποσοστόν έν τή γενική έγκληματικότητα ή κατά τους προτέρους χρόνους. Συγκριτικώς προς τό 1830, ταυτα εξαίφνης ηύξηθησαν. Τά δέ καθόλου έγκλήματα έν Γαλλία έντός 50 έτών έτριπλασιάσθησαν, καίτοι ο πληθυσμός ηύξηθη κατ' άσημαντον ποσόν. Ίδιά παρατηρήθη ή αύξησις της έγκληματικότητας από της εισαγωγής της υποχρεωτικής προκαταρκτικής εκπαίδευσεως κατά τό 1881. Μέχρι τούτου του έτους ένεραίνοντο πρό των δικαστηρίων κατ' έτος 210,000 άτομα, την σήμεραν δέ ο αριθμός ούτος άνήλθεν εις 250,000. Προς δέ τούτοις λίαν άνησυχαστική είνε ή αύξησις της έγκληματικότητας παρά τοις μείραξι και τοις παισίν, ήτις ήρξατο από πολλού. Από του 1820 μέχρι του 1880 τά έγκλήματα των άνηλικών έδιπλαπλασιάσθησαν· άλλ' άφ' ότου έγένητο υποχρεωτική ή προκαταρκτική εκπαίδευσις, ή αύξησις έτι περισσότερον επιταχύνεται και την σήμεραν τά έγκλήματα των μειρακίων και των παιδών υπερβαίνουσι κατά τον αριθμόν δις τά των άνηλικών, καίτοι παίδες και μείρακια 7—16 έτών υπάρχουν μόνον περί τά 7 εκατομμ. πλέον δέ των 20 εκατομμ. άνήλικες. Ο Φουλιέ έξερευών τάς αίτίας, αίτινες επιφέρουσι την διαφθοράν του πληθυσμού ένδιατρίβει επί πολύ επί της διαφθοράς των καρπών τους όποιους αποφέρουσι τά λαϊκά και τά υπό την έποπτίαν του κλήρου σχολεία. Έκ των έξερευνήσεων αύτου γίνεται δήλον, ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ της έγκληματικότητας των παιδών τά οποία εξεπαιδεύθησαν έν ταίς λαϊκαίς σχολαίς και της των παιδών των φοιτησάντων έν ταίς εκκλησιαστικαίς. Έν Παρισίαις εκ των εκατόν παιδών των έναγομένων εις δίκην μόλις δύο άνήκουσιν εις τά εκκλησιαστικά σχολεία. Έκ των εκατόν παιδών των έγκλειστων εις την φυλακήν Λά Ροκέρ οί 89 είνε μαθηταί των λαϊκών σχολών και μόνον 11 των εκκλησιαστικών σχολών. Είνε αληθές ότι έν τοις λαϊκοίς σχολείοις υπάρχουν περισσότεροι μαθηταί ή έν τοις εκκλησιαστικοίς, αλλά τούτο τό περιστατικόν έν τή ρηθείση περιπτώσει δέν έχει μεγάλην σημασίαν, τό σπουδαιότερον όμως είνε ότι τά εκκλησιαστικά σχολεία περισσότερον φροντίζουσι περί της καλής άγωγής των παιδών, ένψ τά λαϊκά συγκεντρώνσι την προσοχήν των αποκλειστικώς επί της εκπαίδευσεως. Η κυρία έλλειψις του συγχρονου συστήματος

της εκπαίδευσεως, κατά τον Φουλιέ σύγκειται εις την επικράτησιν της καλλιέργειας της διανοίας και την άνεπαρκή άνάπτυξιν της μορφωτικής αρχής της έδραζομενης επί της θρησκείας «ήτις ού μόνον είνε ο ισχυρώτατος χαλινός κατά της άνηθικότητας, άλλα και τό όργανον προς άνάπτυξιν της ήθικότητας».

Κατά κληρονομίαν εκ του δεκάτου ογδόου αιώνος, λέγει ο Φουλιέ, μέχρι της σήμεραν μεγαλοποιούσι την σημασίαν των γνώσεων, ίδια των φυσικο-επιστημονικών, διά την ήθικότητα του ανθρώπου. Έν τούτοις, παρέχοντες γνώσεις άντι νά ενισχύσωμεν την ήθικότητα, δίδομεν ισχυρώτερα έργαλεία εις τάς προς τό κακόν κλίσεις του ανθρώπου. Ο παις δύναται νά αποστηθίζη του; κανόνας της αριθμητικής, νά γινώσκη τά άκροτήρια της Ολλανδίας, τάς λίμνας της Αμερικης και έλόκληρον σωρείαν ιστορικών άνεκδότων· διά τούτων των γνώσεων ούδόλωσ θά μεταβληθώσιν αι κακαί του εξεις. Ηδη ο Σωκράτης ειχεν ειπει: «ή εκπαίδευσις ή μη δίδουσα υγειά και διά δικαιοσύνης έμφορούμενον νουν έτι χειρόνας ποιει τους ανθρώπους, διότι παρέχει εις αυτούς περισσότερους τρόπους προς διάπραξιν του κακού». «Η γνώσις άνευ της συνειδήσεως, λέγει ο Ραμπλέ, μόνον καταστρέφει την ψυχήν. Έτι τελειότερον εξέφρασε ταύτην την ιδέαν ο Γέτε. «Ολέθριον είνε πών ό,τι άπελευθεροί τον νουν ήμών, χωρίς νά μάς δώτη εξουσίαν επί του χαρακτήρος ήμών. Έν Γαλλία ακριβώς άπληθυνέρωσαν τάς διανοίς και αύτών των παιδών, άλλ' ούδεν έποίησαν όπω; διδάξουσιν αυτά τό δαμάζον τά πάθη των. Ολος έσφαλλμένως άπεδόθησαν αι νίκαι των Γερμανών εις την εκπαίδευσιν αύτων, ένψ ή ισχύς αύτων έπρεπε νά αποδίδηται εις την άγωγήν, εις την ήθικήν και στρατιωτικήν πειθαρχίαν, εις τον σεβασμόν των νόμων, επί τέλους δέ εις τό αίσημα της θερμής φιλοπατρίας τό όποιον οί Γερμανοί κατώρθωσαν νά συνταυτίσωσι μετά της θρησκείας. Έν άντιθέσει προς ταύτην την διεύθυνσιν, έν Γαλλία σκέπτονται μόνον περί επιστημονικών γνώσεων, πληροοσι τον νουν των μαθητών διά γεγονότων, έγκυκλοπαιδικών, άλλ' ούχι βαθέως, δέν συγκεντροοσι τάς ικανότητας αύτων αλλά δικσπείρουσιν αυτάς ώστε ή μονομερής άνάπτυξις του νου παράγει μόνον ημιμαθείς και δοκισόφους. Ο Φουλιέ περαιτέρω λέγει· ότι και άν τά σχολεία μεταμορφωθώσι κατά τό έρικτόν πρότυπον, πάλιν δέν θά αποδώσωσι καλούς καρπούς έως ότου ο τύπος εξακολουθει διαφθερίων την νεολαίαν. Τι δειδάσκει σήμεραν ο τύπος; έρωτά ο Φουλιέ, και προστίθησι: ούδεις παιδαγωγός έχει δύναμιν νά παλαίση κατά της υπό του τύπου διαδιδά-

μένης άνηθικότητας. Ούδεις παραπονείται επί τό ότι έδιδάθη έν τψ σχολείω την διάπραξιν έγκλημάτων, άλλα πάντες οί έγκληματαί θεωροοσιν ύπαίτιον του κακού τον τύπον. Η ψευδής θεωρία των κατά τό πρώτον ήμισυ του ρθίνοντος αιώνος ισχυριζομένων ότι τό πών κατορθούται διά της έλευθερίας άνεκήρυξε την αρχήν ότι δήθεν ή σκέψις ήδόλωσ ούσιωδώς διαφέρουσι της πράξεως, ως νά μη διά της παντοτεινής άναγνώσεως των σκανδαλωδών περιγραφών διαφρωμέθη επίσης, καθώς και κατά την συμμετοχήν έν τψ έγκλήματι. Έν τούτοις ο τύπος διαφθείρει τους άναγνώστας κατά μυρίους τρόπους. Αί ύπ' αύτου δίδόμεναι περιγραφαι των κακουργημάτων μολύνουσι και τρόπον τινά υποβάλλουσι τά έγκλήματα. Οί νομοθέται ούχι άπαξ έζήτησαν νά περιορίσωσι την έλευθερίαν του τύπου έν αύτψ τή αναφορά.

ΠΕΡΙ ΑΕΡΙΣΜΟΥ

Καίτοι περί του αερισμού πιθανώς λίαν ένωρίς έγένητο εκζήτησις έν τή ιστορία του πολιτισμού και τό ζήτημα τούτο διαρκώς έπέσυρε την προσοχήν της ανθρωπότητας, πάλιν είνε λίαν περίεργον, ότι τόσον μικρά πρόδοσις έγένητο προς την ικανοποιητικήν λύσιν των μετ' αύτου συνδεσμένων προβλημάτων. Μεταξύ των έν τή πολιά αρχαιοτήτι έν χρήσει όντων μέσων προς αερισμόν των κατοικιών ήσαν οί σωλήνες οί συνεοούντες τά δωμάτια μετά των στεγών των οικόδομών των αρχαίων Αίγυπτίων. Δύναται δέ τις νά ειπή ότι άπαντες οί έπόμενοι τρόποι του αερισμού σύγκεινται εις την μεταβολήν κατά τό μάλλον ή ήττον τούτου του τρόπου. Προς επιτυχή αερισμόν μιās αίθούσης άπαιτούνται, ούτως ειπείν, τρία τινά. Έν πρώτοις πρέπει νά υπάρχουν παράθυρα προς είσοδον του καθαρού αέρος, δεύτερον, προς έξοδον του μολυσθέντος αέρος και, τρίτον, μέσα προς σχηματισμόν έναερίων ρευμάτων συντελούντων εις την έξοδον του ακαθάρτου και είσοδον του καθαρού αέρος. Οσον άπλαί και άν φαίνωνται αύται αί άπαιτήσεις πάλιν ή δυσχερεία προς επιτυχή αύτων ικανοποίησιν διά της εύρέσεως ενός τρόπου του αερισμού όστις νά μη βλάβη ή άνησυχή τους κατοίκους ενός δωματίου ή της οίκιας, παρίσταται μεγάλη, άν ούχι άκατανίκητος, — τ. ε. άν κρίνωμεν εκ της ιστορίας του αερισμού έν τψ παρελθόντι.

Δέν σκοπούμεν ένταυθα νά υποδείξωμεν τρό-

πον τινά του αερισμού, άλλα μόνον αναφέρομεν την μεγάλην ανάγκην του αερισμού και τους όρους τους άπαιτούμενους όπως έκαστον σχέδιον αερισμού ή επιτυχές. Ως έκαστος γινώσκει, ή μόλυνσις του αέρος έν τοις κεκλεισμένοις τόποις ένεκα της διαμονής των ανθρώπων ή των ζώων έν γένει αποδίδεται εις τό άνθρακικόν όξύ τό όποιον: είναι τό κύριον προϊόν της έκπνοής. Έν τψ καθαρώ αερί ήδη έχομεν όλίγον ποσόν τούτου του επιβλαβούς αερίου· άλλα τό ποσόν τούτο είνε τόσον όλίγον ώστε δέν επιφέρει επιβλαβή συνέπειαν επί της υγείας ήμών. Επομένως τό χαρακτηριστικόν γνώρισμα του διαφθαρέντος αέρος δέν είνε αύτή ή παρουσία τούτου του αερίου, άλλα τό ποσόν αύτου. Είνε κατάδηλον, ότι ή πρώτη έρώτησις, ήτις πρέπει σαφώς νά ένοηθη κατά την λύσιν του περι του αερισμού προβλήματος, είνε—πόσον ποσόν άνθρακικού όξέος ποιει τον αέρα επικίνδυνον;

Αλλά πριν ιδώμεν τούτο, καλόν θά ήτο νά πιστοποιήσωμεν, άν τό επικίνδυνον στοιχείον έν τψ ακαθάρτψ αερί είνε πράγματι τό άνθρακικόν όξύ. Τό άνθρακικόν όξύ αναμφιβόλω είνε δηλητηριώδες αέριον και, άν εισπνήται καθαρόν, επιφέρει ταχύν θάνατον· άλλ' έχομεν ισχυράς αίτίας νά πιστεύωμεν ότι ο πρώτος κίνδυνος έν τή αναπνεύσει διεφθαμένου αέρος δέν όφείλεται τελείως εις τό άνθρακικόν όξύ, άλλα μάλλον εις τάς οργανικάς ακαθαρσίας τάς πάντοτε εύρισκομένας έν τψ εισπνευσθέντι αερί. Η αλήθεια τούτου του ισχυρισμού αποδεικνύεται εκ του γεγονότος, ότι είνε δυνατόν άβλαβώς νά αναπνεύση άήρ έν τψ όποίω τό έν τεσσαρακοστημόριον του περιεχομένου είνε καθαρόν άνθρακικόν όξύ· ένψ ο άήρ του όποίου έν διακοσισστημόριον σύγκειται έξ άνθρακικού όξέος συγκεραμμένου μετά οργανικών ακαθαρσιών προελθουσών εκ του εκπνευσθέντος αέρος είνε όλως άνυπόφορος. Ως θά ιδώμεν ακολούθως, κατά έν εις τά χίλια έν γένει θεωρείται ως ακάθαρτος άήρ· άν όμως ο άήρ άπηλλάσσετο των οργανικών ακαθαρσιών και περιείχε κατά έν χιλιοστόν καθαρόν άνθρακικόν όξύ, τούτο θά ειχεν έλαχίστην σημασίαν. Επειδή όμως τό άνθρακικόν όξύ είνε κατάλληλον μέσον προς δοκιμασίαν της ακαθαρσίας του αέρος, συνήθως οί άνθρωποι υποθέτουσιν ότι τούτο είνε τό επιβλαβές στοιχείον. Η ταχύτης μεθ' ής φθείρεται ο άήρ δύναται άριστα νά υπολογισθη διά της επισκοπήσεως του τρόπου του αναπνέειν.

(έπεται τό τέλος)

ΟΙ ΤΗΣ ΣΙΒΗΡΙΑΣ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ

(Διήγημα)

(Συνέχεια. Ίδε προηγ. φύλλον.)

— Ἐξευρενήσατε ἐν τῷ πλοίῳ μου, εἶπεν οὗτος. Θὰ εὕρητε ὅτι τὰ πάντα εἶναι ἐν τάξει καὶ ὅτι δὲν φέρει λαθρεμπορίον τι.

— Θὰ ἐξετάσωμεν καὶ θὰ σὰς αἰχμαλωτίσωμεν, τὸ δὲ πλοῖον σας θὰ ἀκολουθήσῃ εἰς Βλαδιβοστόκ. Τώρα θὰ ἐπιβασθῆτε ἐπὶ τοῦ Ραζάμπονατς, ἀπήντησεν ὁ ὑπολοχαγός.

— Δὲν θέλωμεν! Ἐγὼ εἶμαι Ἀμερικανός. Νὰ μὴ τολμήσῃς νὰ με ἐκδιώσῃς. Σὲ περιφρονῶ! ὀργίλως ἐφώναξεν ὁ Γίδεν.

Ἄλλ' ὁ λοχαγὸς ἐμεδίει καὶ διέταξε νὰ μᾶς αἰχμαλωτίσωσιν. Οἱ ναῦται μᾶς περιεκύκλωσαν καὶ διὰ τῆς βίας ἠνάγκασαν ἡμᾶς νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν λέμβον. Ἐφερον ἡμᾶς ἐπὶ τοῦ καταδρομικοῦ τὸ ὅποιον εἶχε δέκα τηλεβόλα πρὸς ἐπίθεσιν καὶ ἄμυναν. Τότε ἀπέστειλαν ἰδικούς των ναύτας εἰς τὴν «Ἐλένην Μπάρνς» τὴν ὁποίαν ἠχμαλώτισαν.

Ὁ πλοίαρχος τοῦ Ραζάμπονατς, εἰς γέρον, Ρώσος, μᾶς ἐξήταζεν, ὁ δὲ ὑπολοχαγὸς ἐχρησίμευεν ὡς διερμηνεύς. Ὁ Βίδεν ἐπανέλαβε τὴν αὐτὴν καταθέσιν καὶ ἰσχυρῶς διεμαρτυρήθη κατὰ τῆς αὐθαιρεσίας τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' οὗτοι ἐμεδίωσαν.

— Καλὸν διήγημα ἐπενόησας, εἶπεν ὁ ὑπολοχαγός, ἀλλ' ὁ πλοίαρχός μου ἐνετείλατο νὰ σοὶ εἶπω ὅτι ψεύδεσαι καὶ ὅτι θὰ βληθῆς εἰς τὰ δεσμά. Αὐταὶ ἦσαν αἱ τελευταῖαι τοῦ λέξεις.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ καὶ τὸ λοιπὸν πλήρωμα τοῦ καταδρομικοῦ ἔδωσαν τὰς χεῖρας ἡμῶν καὶ μᾶς ἐκλείσαν εἰς τὴν εἰρκτὴν τοῦ πλοίου, βρομερὰν καὶ ἀποτρόπαιον ὁπῆν. Ἐδίδον ἡμῶν ἀπὸ ὀλίγην τροφήν καὶ δὲν εἶδομεν ἀκτίνα ἡλίου ἕως ὅτου ἐφθάσαμεν εἰς Βλαδιβοστόκ. Τρομερὰς ἡμέρας διήλθουμεν. Ἄλλ' ὁ παρελθὼν ἐν τῷ πλοίῳ χρόνος ἦν παράδεισος συγκρινόμενος πρὸς τὸν μακρὸν χρόνον τὸν ὅποιον διήλθουμεν καθήμενοι κεκλεισμένοι ἀκολούθως.

II

Ἐκειμεθα κεκλεισμένοι ἐν τῇ ἀπαισίᾳ καὶ δυσώδει εἰρκτῆ, ἕως ὅτου τὸ καταδρομικὸν ἐφθασεν εἰς Βλαδιβοστόκ ἐνθα ὠδήγησαν ἡμᾶς μετὰ στρατιωτῶν εἰς τὴν εἰρκτὴν τῆς πόλεως, ἐν χαμηλῶν μετὰ παπέων τοίχων οἰκοδόμημα, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὑπῆρχον ἑκατοντάδες δεσμῶται, οἱ πλείστοι Κορέοι καὶ Κινέζοι. Ὁ καιρὸς ἦν ὀμιχλώδης καὶ εἶδομεν μόνον ἐλάχιστον μέρος

τῆς πόλεως ἥτις εἶναι τὸ ἀνατολικώτατον σημεῖον τῆς μεγάλης Σιβηρικῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς καὶ ἔχει θαλάσσιον λιμένα μεγάλης σπουδαιότητος διὰ τὴν Ρωσίαν.

Αἱ ὁδοὶ αὐτῆς δὲν ἦσαν τόσον κανονικαὶ καὶ πολλοὶ στρατιῶται δισταύρουν αὐτὰς πορευόμενοι τῆδε κίκεισι. Δύο στρατιῶται ὠπλισμένοι μὲ πυροβόλα μαγαζίνη ὠδήγησαν ἡμᾶς εἰς τὴν εἰρκτὴν. Μόλις εἰσῆλθουμεν εἰς τὸν περιβόλον τῆς εἰρκτῆς, οἱ στρατιῶται ἀπέθεσαν τὰ πυροβόλα των καὶ ἐπιτεθέντες καθ' ἡμῶν ἤραζον τὰ ὠρολόγια, τὰς μολαίρας μας, ἅπαντα τὰ ἐγγράφα ἐκ τῶν θυλάκων μας καὶ πᾶν ὅ,τι ἤθελον. Ὅτι ἐφέρομεν ἐγένετο λεία αὐτῶν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐξεγύμνουσαν ὅλους τοὺς ἐγκλείστους.

Ὁ Πέννη καὶ ἐγὼ εἶχομεν περισσότερον τῶν πεντακοσίων φράγκων εἰς ἡμερικανικὰ τραπεζογραμμάτια, ὁ δὲ πλοίαρχος Βίδεν εἶχεν ἔτι μεγαλειότερον ποσόν. Οὗτος ἀνδρείως ἀντέστη εἰς τοὺς στρατιώτας ἕως οὗ οὗτοι ἔρριψαν αὐτὸν χαμαὶ, τὸν ἐπλήγωσαν κακῶς καὶ ἤρασαν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν του. Ἀφοῦ ἐφυλλομέτησαν τὸ διαβατήριον καὶ τὸ σημειωματάριον αὐτοῦ ἤρασαν νὰ καγγιζώσιν ἀναιδῶς.

Ὁ Βίδεν ὀργίλως ἐπετίμησεν αὐτοὺς ὡς μίαν σπειρὰν ληστῶν, εἰς δὲ τῶν στρατιωτῶν ἠγάγει τὴν λόγχην τοῦ πυροβόλου του καὶ θὰ ἐπληττεν αὐτὸν ἂν δὲν παρευρίσκετο ὁ ἀρχηγὸς τὸν ὅποιον τὰ χρήματα εἶχον καταστήσει πρῶτον οὗτος ἀφώπλισε τὸν ἐπιθέτην.

Μετὰ ταῦτα ὠδήγησαν ἡμᾶς εἰς τὸν ἀρχιδεσμοφύλακα ὅστις ἤνοιξε μίαν βαρεῖαν θύραν καὶ μᾶς ὤθησεν ἐν τῇ εἰρκτῇ. Εὐρισκόμεθα ἐν δωμάτιῳ 50—60 ποδῶν εὐρεῖ. Τὸ δάπεδον ἦν ἐχρισμένον διὰ τσιμέντου καὶ τὸ δωματίον ἦν πλήρες ἀποτροπαιοτάτων ἀνδρῶν, οἷους μέχρι τοῦδε εἶχον ἰδεῖ, ἦν μεστὸν ὀμίλου ἐμπαθῶν ἐγκληματιῶν, ὀργίλων καὶ τρομερῶν κακούργων.

Τινὲς ἠγέρθησαν ἐκ τοῦ δαπέδου, ἄλλοι ἐκ τῶν σκοτεινῶν γωνιῶν καὶ πάντες μᾶς περιεκύκλωσαν μετ' ἀγρίων ἀλαλαγμῶν. Ἡ ἐξ αὐτῶν ἀνχιδομένη δυσῶδια ἦτο ἀνυπόφορος καὶ ἐξήγειρε ναυτίαν.

Κατ' ἀρχὰς ἐφαίνετο, ὅτι εἶχομεν διεγείρει μόνον τὴν περιέργειάν των, ἀλλ' οὗτοι ταχέως

ἐπέπεσαν καθ' ἡμῶν ὅπως μᾶς λεηλατήσωσι.

Μετὰ τὴν λεπτομερῆ ἀρπαγὴν τὴν ἐφ' ἡμῶν διαπραχθεῖσαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, ὀλίγον τι θὰ ἐχάνομεν ἐκ τῶν δεσμωτῶν, ἀλλ' ἰστάμεθα συσπειρομένοι καὶ τοὺς ἀπωθήσαμεν ἄνευ πολλῆς δυσκολίας διότι ἦσαν ἀδυνατώτεροι τῶν στρατιωτῶν. Τότε οἱ τρεῖς μας, ὁ πλοίαρχος, ὁ Πέννη καὶ ἐγὼ ἐξελέξαμεν μίαν καθαρωτέραν γωνίαν, ἂν εἶναι δυνατόν νὰ εὕρεθῇ καθαρὸν τι ἐν τούτῳ τῷ βρωμερῷ τόπῳ καὶ κατεκλίθημεν ὅπως διέλθωμεν μίαν μακρὰν νύκτα πλήρη πικροτάτων σκέψεων.

Τὴν πρωτὴν ὁ δεσμοφύλαξ καὶ εἰς φύλαξ ἤλθον κομίζοντες μίαν χύτραν καὶ πολλὰ κάνιστρα. Οὗτοι ἔδωκαν εἰς ἕκαστον δεσμώτην ἀνά ἓν ταβλίον μεθ' ἑνὸς ὕγρου τὸ ὅποιον ὁμοίαζε πρὸς ξεπλύματα καὶ αὐτὴ ἐν τεμάχιον μαύρου σικαλίνου ἄρτου 50 δραμ. Τοῦτο ἦτο ὅλον μας τὸ σιτηρέσιον διὰ μίαν ἡμέραν. Δεσμῶται τινες προσεπάθουν νὰ ἀρπάσωσιν ἐκ τῶν χειρῶν τὸν ἄρτον· πέλαι διὰ τὸν ἄρτον πανταχοῦ ἐν τῷ δωματίῳ ἐγένοντο, ἅπαντες οἱ ἀδύνατοι παρέμενον πειναλέοι, διότι οἱ ἰσχυρότεροι ἐλάμβανον σχεδὸν ὅλην τὴν τροφήν. Περὶ τὴν μεσημβρίαν ὁ δεσμοφύλαξ παρακολουθούμενος ὑπὸ στρατιώτου εἰσῆλθεν εἰς τὴν εἰρκτὴν καὶ διὰ νεύματος προσεκάλεσε τὸν Βίδεν νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

— Ὑποθέτω, ὅτι με προσκαλοῦσι διὰ τινὰ ἀνάκρισιν, εἶπεν ὁ Βίδεν. Ἀναθέσατε τὰς ἐλπίδας σας, παλληκαριά μου, εἰς ἐμὲ, ἐγὼ θὰ ἐκθέσω τὴν ὑπόθεσιν λίαν ἐντέχνως. Θὰ ἐργασθῶ πολὺ ὅπως σὰς ἀπελευθερώσω καὶ, ἂν εἶναι ἀνάγκη, θὰ τοὺς δωροδοκήσω μὲ τοὺς χαβλιόδοντας τῶν μόρζων.

Δὲν εἶχε καιρὸν νὰ εἶπῃ περισσότερα καὶ ἡμεῖς ἀνεμένομεν αὐτὸν ἐπὶ πολὺ, ἀλλὰ ἡ ἡμέρα παρήλθε καὶ οὗτος δὲν ἐφάνη. Παρήλθε καὶ ἡ ἐπιούσα, καὶ ἡ τρίτη καὶ δὲν τὸν εἶδομεν πλέον. Ἐμαθον ὅτι τώρα διατρίβει ἐν Κολλιφορνία. Ὑποθέτω, ὅτι ἀπηλευθερώθη συγκατανεύσας νὰ ὑποδείξῃ εἰς τὰς ῥωσικὰς ἀρχὰς ποῦ ἐκρυψε τοὺς χαβλιόδοντας. Εἶναι δυνατόν ὅτι οὗτος προσεπάθησε νὰ ἀπελευθερώσῃ καὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ἂν οἱ Ρώσοι ὑπεσχέθησαν εἰς αὐτὸν δὲν ἐξεπλήρωσαν τὴν ὑπόσχεσίν των καὶ δὲν μᾶς ἀπηλευθέρωσαν. Δέκα ἡμέραι παρήλθον καὶ τότε προσεκάλεσαν τὸν Πέννη καὶ ἐμὲ ὅπως μᾶς δικάσωσι διότι ἐφονεύομεν μόρζους καὶ φώκας ἐν ῥωσικῷ τόπῳ.

Κατάδηλον ἦτο, ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ ἔμαθον διὰ τοὺς μόρζους ἢ παρὰ τοῦ πλοίαρχου Βίδεν ἢ ἐκ τινῶν ναυτῶν, ἂν οἱ τελευταῖοι εἶχον παρῆσθαι πρὸ τοῦ δικαστηρίου. Οἱ δικασταὶ ἐδίκαζον ἐν ἐνὶ καπνισμένῳ καὶ ἀκαθάρτῳ δωματίῳ μετὰ χαμηλῆς ὀροφῆς, ἐν τῷ ὁποίῳ πέντε

κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι συγχρόνως κατηγόρουν καὶ ἐδίκαζον. Οὗτοι ἐκάθητο ὀπισθεν δύο ὑψηλῶν τραπεζῶν. Ἡμᾶς ὤθησαν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ δωματίου. Τότε ἤρχισεν ἡ δίκη ἥτις διεξεδικάζετο ἐν τῇ ῥωσικῇ γλώσσῃ. Κατὰ πρῶτον ἀνέγνωσαν μίαν μακρὰν καταγγελίαν, εἰπετα τὰς γραπτὰς καταθέσεις τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ροζάμπονατς τὸ ὅποιον εἶχεν ἤδη ἀποπλεύσει.

Οὐδὲ ἔγνη διερμηνεύς ὑπῆρχον· ἐπειδὴ δὲ ὁ Πέννη καὶ ἐγὼ οὐδὲ ὀβολὸν εἶχομεν ὅπως θέσωμεν δικηγόρον, οὐδὲν ἄλλο ἠδυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἢ νὰ καθήμεθα καὶ νὰ ἀκούωμεν ἀκατάληπτους εἰς ἡμᾶς φράσεις. Ἐγνωρίζομεν μόνον νὰ εἶπωμεν τὰ ὀνόματά μας, ὅτε μᾶς ἤρώτων, νὰ δηλώσωμεν ὅτι εἴμεθα πολῖται τῆς Ἀμερικῆς καὶ νὰ ἐρωτῶμεν ἂν ὑπάρχῃ πρόξενος ἐν Βλαδιβοστόκ. Ὁ Πέννη ἠρώτησε:

— Πρόξενος; Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι! ἀλλ' ὁ πρόεδρος ἐποίησεν ἀρνητικὸν νεῦμα τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ πᾶν ἐτελείωσε.

Ἠρώτησα ἐν μερεὶ διὰ σημείων διὰ τὸν πλοίαρχον Βίδεν. Μοὶ ἀπήντησαν πάλιν διὰ σημείων ὅτι ἀπεστάλη. Δὲν ὑπῆρχον δύο Νορβηγοὶ ναῦται καὶ οἱ Ἰάπωνες καὶ συνεπεράνομεν ὅτι τὸ πλοῖον μας ἀπέπλευσεν ὅπως λάβῃ τοὺς χαβλιόδοντας κεκρυμμένους ἐν τῇ νήσῳ Κουμπάκοφ.

Ἡ διεκδίκησις τῆς ὑποθέσεως ἐξηκολούθησεν ἐπὶ ἡμίσειαν περίπου ὥραν. Μετὰ ταῦτα ἀνεγνώσθη ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου ἐκ τῆς ὁποίας οὐδὲ λέξιν ἐνόησαμεν· ἀκολούθως ὠδήγησαν ἡμᾶς ἐκ νέου εἰς τὴν εἰρκτὴν χωρὶς νὰ γινώσκωμεν τί δι' ἡμᾶς ἀπεφασίσθη. Ἄλλ' ἡμεῖς διεκείμεθα κατὰ ταύτην τὴν νύκτα ἐν καλλιτέρεθ διαθέσει τοῦ πνεύματος λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν στερήσεων ἡμῶν ἐν τῇ εἰρκτῇ· διότι ἐνομίζομεν ὅτι τὸ χειρίστον παρήλθε καὶ ὅτι ἡ ὑπόθεσις τῆς κερελθούσης ἡμέρας ἦτο μόνον ἀπλῆ ἐθιμοτυπία.

— Πιθανὸν θὰ μᾶς ἀποστείλωσιν εἰς Ἰοκαχάμην καὶ ὁ ἐκεῖ πρόξενος θὰ φροντίσῃ περὶ τῆς εἰς τὴν πατρίδα ἀποστολῆς ἡμῶν, εἶπεν ὁ Πέννη.

Τοῦτο εἶνε ἐξευτελιστικὸν δι' ἡμᾶς, ἀλλ' ἡ καταδίκη ἠδύνατο νὰ ἦ ἐτι ἀποινεστέρα.

Μετὰ τὴν ἡμέραν τὴν ἐπομένην πρωτὴν, ὁ δεσμοφύλαξ ἐλθὼν μετὰ τοῦ στρατιώτου ἐξήγαγεν ἡμᾶς εἰς τὴν αὐλὴν ἐν τῇ ὁποίᾳ εἶδομεν δεκατέσσαρας ἀπέλιπιδας τὴν ὄψιν δεσμῶν προσδεδεμένους ἀνά ἑπτὰ ἑκατέρωθεν ἐνός, μακροῦ εἴκοσι ποδῶν περίπου, χονδροῦ ξύλου. Ἀμέσως προσέδεσαν ἡμᾶς εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ξύλου καὶ μᾶς διέταξαν νὰ τὸ κρατῶμεν. Μᾶς περιεκύκλωσε συνοδεία ἐκ δώδεκα στρατιωτῶν καὶ ἐνός ἀξιωματικοῦ, ὅστις ἦν λίαν ἀπάνθρωπος.

“Οτε παρατήρησα ὅτι καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν νὰ προστεθῶμεν εἰς τὴν σειρὰν ταύτην, ἡ ἐλπίς μου περὶ τῆς σωτηρίας ἐξέλιπε καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ Πέννη ἐδείκνυεν ὅτι οὗτος λίαν ἐταράχθη.

— Κακὸν σημεῖον, Βιν, ἐπιθύρισε νῦτος.

Διετάχθημεν νὰ πορευθῶμεν καὶ διελθόντες τὴν αὐλὴν τῆς εἰρκτῆς ἐξήλθομεν τῆς πόλεως. Ὁ ἀξιωματικὸς ὕβριζε τοὺς μὴ βαδίζοντας ἐν τῇ σειρᾷ καὶ ἐπληττεν αὐτοὺς διὰ τῆς θήκης τοῦ ξίφους του.

Ἡ πρώτη ἦν σκοτεινὴ, ὀμιχλώδης καὶ ψυχρά. Ὁ Πέννη ἦν ἀνευ πύλου, διότι εἰς ἐκ τῶν δεσμιῶν διὰ νυκτὸς εἶχε κλέψει τὸν πύλον αὐτοῦ. Ἐσυρόμεθα ἀνὰ τὰς στενάς ὁδοὺς, ἐξήλθομεν ἐκ τῆς πόλεως, ἀνήλθομεν μίαν ψυχρὰν ὄρεινὴν κορυφὴν πλησίον τῆς πόλεως καὶ ἐξηκολουθήσαμεν τὴν ἀμαξιτὴν ὁδὸν ἐπὶ ὑψώματος ἐκ γυμνῶν βράχιων διατεμομένων ὑπὸ πολλῶν κρημνῶν καὶ χαραδρῶν.

Μετὰ μίαν περίπου ὥρην ἤρχισε νὰ πύπτῃ βροχὴ, ἀλλ’ ἰσχυρὸς ἄνεμος ἐσταμάτα καὶ διεσκόρπιζεν αὐτὴν, ἡμεῖς δὲ ἐβαδίζομεν ταχέως ἐπὶ δέκα περίπου ὥρας μέχρι τῆς τετάρτης μετὰ μεσημβρίαν χωρὶς νὰ φάγωμεν τεμάχιόν τι ἄρτου. Οἱ παρακολουθοῦντες ἡμᾶς στρατιῶται ὑπέφερον τὰς αὐτὰς βασάνους.

Μετὰ μεσημβρίαν ἐφθάσαμεν εἰς ἓνα κῆρυνητικὸν σταθμὸν συγκείμενον ἐκ τριῶν χαμηλῶν ξυλίνων οἰκοδομῶν, ἐν μιᾷ τούτων εἰσῆλθομεν εἰσέτι δέσμιοι.

Μέχρι ταύτης τῆς στιγμῆς ἡ κατάστασις ἡμῶν, βεβρεγμένων μέχρι τῶν ὀστέων, ἦν λίαν ἀξιοθρήνητος. Ὁ Πέννη καὶ ἐγὼ δὲν εἴμεθα τόσον ἀξιολύπητοι διότι ἐφέρομεν ὑποδήματα, ἐν ᾧ πολλοὶ σιδηροδέσμιοι ἐβαδίζον ἀνυπόδυτοι.

Περὶ τὸ ἑσπέρας πρέθησαν ἡμῖν σούπαν ἐξ ὀρύζης καὶ τόσον ἄρτον ὅσον ἐλαμβάνομεν ἐν τῇ εἰρκτῇ. “Οτε ἔτρωγον τὸν ἄρτον, εἰς δεσμώτης ἐστράφη εἰς ἐμὲ καὶ ἤρπασε τὸν ἄρτον μου, ἀλλ’ ἀφοῦ ἐπαλεύσαμεν ὀλίγον, οὗτος ἠναγκάσθη νὰ μοι τὸν ἀποδώσῃ.

Τότε ὁ ἀξιωματικὸς εἰσῆλθε καὶ διὰ μάλιστα γος τετράκις μᾶς ἔδειρεν: ἰστάμεθα εἰσέτι προσδεδεμένοι δι’ ἀλύσεων εἰς τὸ ξύλον. Ἄνεφλέγην ὑπὸ τοῦ θυμοῦ ἀλλ’ ἀπεφάσισα νὰ ὑποστῶ τὰ πάντα μεθ’ ὑπομονῆς.

Ἀφοῦ ἔφαγα τὸ ξύλον, ἐστράφη καὶ τὸν ἠρώτησα ποῦ πηγαίνομεν, ἀλλ’ οὗτος ἔστρεψε τὰ νῶτα του ὡς νὰ μὴ με ἐνόησεν ἢ διότι δὲν ἤθελε νὰ μοι ἀπαντήσῃ.

Τότε εἰς δεσμώτης ἐστράφη καὶ μοι εἶπε. «Γινώσκω τὴν ἀγγλικὴν καὶ γνωρίζω ποῦ πηγαίνομεν. Πορευόμεθα εἰς Δισυὴ ἐν τῷ Ταταρικῷ κόλπῳ καὶ θὰ ἐξορύσσωμεν γαιάνθρακα

ἐκ τῶν ὀρυχείων. Προτιμώτερον εἶναι εἰς τὸν ἄνθρωπον νὰ ἀποθάνῃ ἢ ἐκεῖ νὰ ἐργάζεται. Ἀφοῦ ὑπάγῃς ἐκεῖ, πιθανὸν εἶναι ὅτι δὲν θὰ ἐπιστρέψῃς πλέον».

Οὗτος κατ’ ἀρχὰς ὠμίλει σιγανά, ἀλλ’ ἐταράχθη πολὺ καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ. “Ἦθελε νὰ μοι εἴπῃ περισσότερα, ἀλλ’ ἐλησμόνησεν ἐκ τῆς ψυχικῆς του ταραχῆς καὶ συγκινήσεως τὴν ἀγγλικὴν καὶ τὴν ῥωσικὴν καὶ ἤρχισε νὰ στρέφεται καὶ νὰ μορφαίξῃ. Ὡς παράφρων σεῖων τὸ ξύλον καὶ κινῶν τὰς ἀλύσεις καὶ ἔπαυσε μόνον κατὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ στρατιώτου, ὅστις ἐπὶ τινὰς φορὰς τὸν ἐλάκτισε καὶ τὸν ἀπώθησεν ἡμίθανῃ.

Ὁ Πέννη καὶ ἐγὼ ἠκούσαμεν ἀρκετὰ ὥστε μᾶς ἐφθανε διὰ τὴν ἀπελπισίαν. Οὔτε ἐγὼ οὔτε ἐκεῖνος ἐκοιμήθημεν ἐπὶ πολὺ. Κατὰ τὴν νύκτα ἤκουσα αὐτὸν κλαίοντα. Ἐνθυμούμενος τὴν γύχην μου καὶ τὴν κατάστασιν τῆς οἰκογενείας μου μόλις ἠδυνάμην νὰ ὑποφέρω τὴν θλίψιν μου.

Τὴν ἐρχομένην πρωτὰν ἐξηκολουθήσαμεν τὸ τρομερὸν ταξιδίον, ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν βροχὴν καὶ ἐβαδίζομεν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπὶ ἐρήμου καὶ ἀκατοικίτου τόπου. Συνητῶντο πολλοὶ λαγῶοι ἐκ τῶν ὀπίσθων οἱ στρατιῶται ἐφάνευσαν τριάκοντα ἐπτὰ καίτοι ἐπυροβόλουν περισσότερον εἰς τὸν ἄερα. Μᾶς διέταξαν νὰ κομίζωμεν τοὺς φονευθέντας λαγῶους καὶ ἐν τῷ σταθμῷ εἰς τὸν ὁποῖον ἀφίχθημεν περὶ τὸ ἑσπέρας ἐβρασαν τὸ κρέας αὐτῶν κατασκευάσαντες τὴν συνήθη ἐξ ὀρύζης σούπαν.

Κατὰ τὰς ἀκολουθούσας τέσσαρας ἡμέρας ἡ πορεία μας ἦν ἡ αὐτὴ ὡς καὶ κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας. Καίτοι ἡ βροχὴ εἶχεν ὀλίγον καταπαύσει, ὁ οὐρανὸς ἦν πλήρης νεφῶν καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐκαλύπτετο ὑπὸ ὀμίχλης. Οἱ στρατιῶται ἐφόνευον λαγῶους καὶ ἐνόησε ὠτίδας (ἐν εἶδος πτηνῶν τῆς Σιβηρίας οὐχὶ νοστήμων τὴν γεῦσιν). Ἄπαν τοῦτο ἐκομίζομεν μετὰ χαρᾶς, διότι ἐποίει τὴν καθημερινὴν τροφήν μας ὀλίγον νοστιμωτέραν. Τὴν ἕκτην ἡμέραν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν παραλίαν καὶ εὗρομεν ἐν πλοῖον ἕτοιμον νὰ μᾶς παραλάβῃ καὶ μᾶς ἀποβιβάσῃ εἰς Δισυή.

Ὁ τόπος οὗτος ἀποτελεῖται ἐκ τινῶν χαμηλῶν οἰκιῶν κατασκευασθεισῶν ἐκ λίθων καὶ ξύλων. Ὡδήγησαν ἡμᾶς εἰς τὸν σταθμὸν, κτίριον παρόμοιον πρὸς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἤδη διήλθομεν. Πλησίον ἐκείντο ἐκτεταμέναι ἀποθήκαι γαιανθράκων. Ἀφοῦ διήλθομεν ὅλην τὴν νύκτα ῥιγῶντες ἐπὶ τοῦ λιθίνου δαπέδου, ἀπελύθημεν ἐκ τοῦ ξύλου καὶ τῶν ἀλύσεων καὶ ἀνὰ δύο, οἱ δυστυχεῖς, ὠδηγήθημεν εἰς τὰ ὀρυχεῖα. Ὅτε ἤλθεν ἡ σειρά ἡμῶν, οἱ στρατιῶται μᾶς προσέδεσαν ὁμοῦ καὶ μᾶς ὠδήγησαν διὰ μέσον τῆς σκυθρωπῆς πολίχνης ἐπὶ ἐν χιλιόμετρον μακρὰν ἐπὶ ἐνὸς γειόφου ἐν τῷ ὀπίσθῳ ἔκειτο μία ξυ-